21158

R. 1210

Local Records

Restored in the year 1947-'48 from Mackenzie Local Record No 131 (15-3.36) by K. Venkata-Subbasastry

Date of Beginning 25th June 1947.
Do do Finishing 17th July 1947

No 39

Contents

కడప యిలాకా దువ్వూరు తాలూకా దావపట్లెకు యిసుము వేసే సంగతిన్ని వాడికె పట్టుబడిన తెరువు వివరమున్ను.

పూర్వం యీ పరగణె కృష్ణరాయలంగారి తరమ్ములు. ఈ సీమ శకం ౧౪౩౧ అగు సౌమ్య సంవత్సరం మొదలుకొని తురకల స్వాధీనం అయినది. యిన్నాతె ఖిందుస్తోను కాలంలో శకం ౧౭౧౩ విరోధికృతు సంవత్సర పర్యంతం మొసవర ఖానుల ప్రాబల్యం చేయుగా విరోధి మన్మధ సంవత్సరములో హైదరు నాయుకుని దండు అమావడినుంచి గ్రామములోని ప్రజలు ఒడిసి పరస్థలాలకు తొలిపోతూ వచ్చినారు.

కెంప్పత్తి పరగణె చెన్నూరు కైఫియతులో ౫ సెత్తులో శకం ౧౭౦౦ అగు విళంబి సంవత్సరం ఆ హైదరులో నవాబు హైదరల్లీఖాను వచ్చి కడప నవాబు హాలింఖానున్ని గర్దీచేసిన తర్వాత బహాదరుకు సీమ స్వాధీనం అయినట్టున్ను ౭ సెత్తులో వికారి సంవత్సరంలో హాలింఖానున్ని గర్దీచేసి నవాబు హైదరల్లీఖాను బహాదరు వచ్చి సీమ కట్టుకున్నది మొదలుకొని శుభకృతు సంవత్సరం వరకు బహాదరు ఏలుబడిలోనున్ను శోభకృతు సంవత్సరం నర్సు మొదలు

- కొని సౌమ్య సంవత్సరం వరకు ఈ ప్రభువుల తాలూకా ఏలుబడి
లో ఉండి పిమ్మట గోలకొండ నవాబు క్రింద రాజ్యం ఉండి
నది ౧౫ – సై ద్భులో పరాభవ సంవత్సరమందు ఈ ప్రభువుల్ని
ను శ్రీ వయుల్లో మ రాణీ రాయలూ కాబట్టి [illegible] వచ్చి దాగి
క పోయినారు. ౧౮ – సై ద్భులో పరాభవ నామ సంవత్సరంలో
ఈ ప్రభువుల తాను ఏలుబడిలో పెనుగొండ [illegible]
త్త్రం రాయ సామ్రాజ్యం [illegible] కొండ [illegible]

అంతట కొమ్మ దిక్కు, కొలుముల పక్షి, బాళ్లు వేలం
పక్షి రాయ క్షేత్ర యుగ్గాతుల లో ౧౬_౦ సై ద్భులో శకం ౧౭౦౦
విళంబి సంవత్సరం వరకు ఆతీం ఖాన్ దర్వాల తు వికారి సంవ
త్సరమందు నవాబు హైదరలీ ఖాన్ బహదరు వచ్చి కడప
సిద్ధవట్టం తాలూకాలు స్వాధీనం చేసుకున్నాడు తర్వాత టిప్పు బహా
దరు ఏలుబడిలో శార్వరి సంవత్సరం [illegible] శుభకృతు
సంవత్సరం వరకు బహాదరు ఏలుబడి అయిన పిమ్మట శకం
[౧౭౦౩] ౧౭౦౫ కొలాభ కార్తీక సంవత్సరం [illegible] సౌమ్య సం
వత్సరం వరకు ఈ ప్రభువుల తాను ఏలుబడి.

కొలుముల పక్షి క్షేత్ర యుగ్గాతుల ౧౭ సై ద్భులో
వికారి సంవత్సరమందు నవాబు హైదరలీ ఖాన్ బహదరు
వచ్చి కడప సంబంధం స్వాధీనం చేసుకుని ఆతీం ఖాం పట్టి
తీసుకొని పోయినారు.

బాగ్లు తేడం పట్టి పరగణా వస్తూరు కైఫియ్యతు
లో శకం ౧౭౦౧ [illegible] వికారి సంవత్సరమందు నవాబు
హైదరల్లీఖాన్ బహాదరు వచ్చి కడపసీమ ఆక్రమించి
వికారి సంవత్సరములో బహాదరు తట్టు వ్యవహారస్థుడైన వెం
కమళ్ళ తెలుం దప్ప ఈ గ్రామం గుత్త చేసినాడు శకం ~~[illegible]~~
౧౭౦౨ శార్వరి సంవత్సరమందు బహాదరు తట్టు వ్యవహా
రస్థుడైన భుజంగరాయుడు ఈ పట్టెను తక్కువ చేసి
చేసుకున్నాడు శకం ౧౭౦౨ విశ్వావసు సంవత్సరములో
టిప్పుసులతాను గారి ఏలుబడి—

హనుమద్గుండం కైఫియ్యతులో గ్రామ వృత్తులు వెల్లువలు
తెల్పించిన దిన్నె శాసనాల సంగతి.

కొలసువాంబల పర్వతానకు పశ్చిమం పరుగుల దూర
మున హనుమద్గుండ ప్రతిష్ఠితమైన చెన్నకేశవస్వామి దేవాల
యానికి తెలుం దఖన్ మున కైత్యాగం ఉరు ఏర్పరచి ఆగ్రా
మానికి గొల్లలూరు అనే పేరు ఉండేది. వికారి సంవత్సరం
లో బహాదరువారి స్వాధీనం చేశం ఆంగీరస సంవత్సరం
వరకు రాజ్యమేలినాడు. ఈ కైఫియ్యతు ౧౨
పైత్తకు చూపట్టి ఉన్నది.

తే॥ నెల ౨ గా తారీఖు

౧౮౧౩ సం॥

౧. ఇనుము వేసేటి కిమ్మతులు —

[fol 5] కడప ౧౮౧౩ యింగ్లీషు డుప్లికేటు డాకెట్టు
వర్తమ — ఇనుము వేసేటందుకు కిమ్మతులు.

౪. ౬ ఇనుము రాయి డాకెట్టు పత్రాకు రెండువరుసల
దూరమందు తూర్పున నల్లమల కుంట గాంగులైన
డానకు కిమ్మతు —
గ్రా ౨ రెండు దినుసు [illegible] రెండు [illegible]
[illegible] తప్పితే [illegible] పన్నెండు
పక్కా [illegible] [illegible] అయితే
నలువరస [illegible] వరసలు [illegible] వరసల
[illegible] తీసివేస్తే [illegible]
౬ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
౪. ౬ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

నది గాని అందులో వెన్నెల తెమ్మెర ముద్దలు పెడి
పోతవి రెండు వలన అంతే బాహ్యులు పెల మక్కెల్లి
మొదలైన తేలిక కత్తెల బాహ్యులయితే ముద్దలు పె
డుతవి గనుక ఆవెది పోయిన ముద్దలకు భ్రాంతిగ
రుల్లు మంజూరియిస్తే ది తీడు గనుక . . . . రుస
రూపెన్నాలుగు సంపలరాత్రివేసయిన త్రయిదంము
ద్దలు దిగుతున్నవి యీనల్లైన త్రయిదు ముద్దలు
దిగిలేందుకు రాగా ౧౩ మాండు ముద్దలు దిగు
తవి గనుక యీపదిహేను రాగులకు భ్రాంగయేకు
అంశ్రము . . . . ౮ ముద్ద మెలిమి పేశ
వాడిలా కౌండు సంఖ్యల వారీలు
. . . . సంఖ్యలెన్ని . . . . . . తెలిన్న తెప్పం
కల్పవాండ్లకు మఖాలిసవా. పైకల్పనకు
మొదలరుతదకలు ౬ పద్యకం పన్నెండి మాల్క
తదకలు ౬

౧౧ – ౭ తిత్తులు ౭ని అర్ధాంగులు ౯ని అర్ధాంగిని
2 అడుగులు నిడుపు 3 అడుగుల వెడల్పుగల
అర్ధాంగులు ౯ని కలిదుల్లాం ౧౦ కు ౭ అయినవి.
౮ తిత్తె కల్పిరాలు పమాంలవారిని . . . ౧౩

౧౧ – ౭

౫– ౮ పత్రికలప ——— రాయబారాధమము శేషవి
శ్లో౹ ౩౬
బాసెజేసి విరథులనప్పు వలదురుం ఊరా రాంభలు
అలాంటిరం లేయనప లాంభాలు ౧౩. రసాత్రి
వైదు దుష్టయద్వై సాల్లు దుష్ట సొత్త్రకేలన
శ్లో౹ ౩౬

౧౪ కొలమిలోసంబ వద్ద బరుడు త్రోసి గలు
ముస్సర పారములు కారు ౧౩

౩ రంటి పొందం కొలమిలో తీసియు వవునల్క
౧౩ —

౧౨— లక్ష్మి రాయనవసాలం . . . . . .

[శ్లో౬] ౧౧ కొలమిలోకె బాహ్యతోంశి నెలగాలు గలబదు
స్సర పొందవా వలదురుం మూడు లంఘనాలు —

౬ కొలమిలామద్ద బిట్టుం సొత్త్రవీసి విరి —

౨౨ వద్దవెయపలుకె తీసి నలక్ష్మణ పాదంలా
సతికే సాక్షలు ౧౩ —

— ౧౧౧ ౩ . . . . . నామాయణంలో ౪౩ శ్లో౹ ౧౨౦
ప్రాకారం ఆయన వైపు తోరంకయ ౪౪౩ నామరూపంతో
తి౯ మెప్పున —

రూ౩. ౯ ఆయన జ్ఞానము బిరడి —

౧ ౯ కలపవిలకడాలు సుమారు బాహ్యయుసరం
౫ ౯ —

8

౪. ౮-౨౦ శాంతిగర్భకు మషూర్ — రాళ్లు గతి

౦. ౨ కొలిమి పన్నుడు వానికి

౦-౨.౪౦ తిత్తులు ఊదే ఖలులకు ౨కి

౫. ౧-౨౦ పైమనిషికి.

౦. ౫-౬౦ అయినది—

౦-౬ కూష్ణులు తెచ్చేవానికి ముద్దలు కొకి పట్టునంత

కూష్ణులు తూంచు కు పెట్టె తెచ్చి తూ॥గ లప్పున

కూష్ణులు తెస్తే రాళ్లు గతి —

౫-౧౧-౬౦ ప్రకారం రాళ్లులగ౪ కి. అయిన

తొండలు పట్టుమయితే గ౭౬ కాసుల్నీంమా

రూపాయి గతి రూ గ౨ చెప్పున

౪. ౫ ౨౦ అయినది—

యీం కొల్లులు బొలువాడు సర్కారుకు లు

పైపన్ను నాంమా

౪. ౫ ౨౦ అయినది.

సాధ్యలకి తెమకగ ట్టేలు ౨కి

౫. ౬: ౨౦

కాంతగల్లు పనిచేసి ముద్దలు తీంచే వివరము —

కొలిం దనం మొత్తున రాయం యిం దుపకాయులు

కేనగలు వచ్చెను కొలమిని నిర్ణయించిన పనిచాం తప్పు

నల్లురిలు వాండే నలయుకుట్టి, కొలిమికి పోయువేసి

పాయుగీతాద గజవులు పాదవున ముప్పదివళ్లారంలా

వరి తావున్ని ఉంచి ఆ పొయ్యికి వచ్చే పైన ఎత్తైన వరాలు
తావున్ని పొయ్యిమీద ఆ పులుసునాలుగు నిండు పైన
పచ్చి బాణ్ణలు వయ్యందు లోనికి పోకి అప్పైన ఇరవై నాలుగు
దుడ్డు గుమ్మల్లు వేరు ప్రకారము ఆగునవి నాలుగు నిప్పులు పెట్టి
ఇనుప సంకెంతో వచ్చిన సంకెం గొలుసు లాగి వేసి
పైపైన తిరుగు కంపెడు బాణ్ణలు వేసి రెండు తిత్తులతో
మన్ను ఇత్తడు మనుష్యులు ఊదుతున్నారు. పక్క దగ్గర
గాడు పనివాడు తిత్తులు ఊదుతూ ఉండే వెలుపలికి
మంట వెలుపలికి రాకుండ పొయ్యివానికి తిరిగి పెట్టి,
మన్ను బరవలతో మూసి వేస్తున్నారు పైన వచ్చిన
నిప్పు పొయ్యిమీద నాలుగు బాణలు పచ్చి సున్న ...
నల్లడు పొయ్యిని నాలుగింటి పోసిన బాణలు కింద తిరిగి పడి
తరువాత బాగా వచ్చిన సంకెం గొలుసు పోసి అప్పైన సంపెడ
బాణలు పెట్టి తిరుగు ఊదగా ఈ బాణ్ణలు లోనికి తిరిగి
ఊదుతూ వచ్చి, గుణప్రకారము ఆరు ఆవర్తులు రాయి
పోసి వచ్చే పైన బాణలు వేస్తున్నవి, దీని దగ్గర ...
... తిత్తులు ఊదుతున్నది ...
పొయ్యివానికి ... తీసి ...
కలిపి ... తీసి వేసి ...
...

నాల్గు పలకలుగా అరగకొట్టి తరువాత గొడ్డలితో
ఆ ముద్ద రెండువక్కలుగా కొట్టుతున్నారు.

ఈ ప్రకారం ముద్దలు వేరుపాటు అయిన తరు
వాతను సాగు కొట్టబడిన ముద్దలను ముక్కలు
నత్తులు సాగకొట్టేటందుకు కిమ్మతు కలపసామానులు
మరమ్మతు సామానుగాను - రూ. 2.10

కాల్చనికి కూలీలు	1. 8
పెద్దగుళ్ళ వాసములు కొంచుకునటికి త్రవ్వినవాండ్లకు కూలి	[illegible] 6 –
పైకప్పునకు చెదరు తడకలు వగైరా ఆకులు మూరల పొడవు వలత తడకలు 6 కి తడక 13 చొప్పున సామానులు	1 – . .
కొట్టి వేసిన ఖనిజము మోయుటకి కూలీలు	– 3 –
	1. 6
కలపసామాను – –	రూ. 2.10
చాకలియెనుములు న్యాయంటికి పట్టి తెచ్చి గడ్డలు గానుగ మొదలుకొని సమారమాయెను	10 – –
సవెన్ను ఒక్కటికి	3. 1 – ..
ఇనుము సమానెల్లు 2 కి ముట్టువడ్డమునకు శేరు ౧౦ శేరులు	1 . 11 –
	– 6 –
కమ్మరివానికి – [illegible] [illegible]	– 1 –
	3. 1 –

[నెం 78] పెద్దపప్పు కాలవ్లు ౨. ౬. ౧౦

పెద్దవిత్తు చిన్నవిత్తు [illegible] వివరం.

పెద్దవి కాలు ౧ కి . . . . ౩ ౧. ౧౦ - -

చిన్నవి కాలు ౧ కి

[illegible] ౨. .

[illegible] - - - - ౧ - ౧౦

౨. ౬. ౧౦

సరిమెలలు ౨ కి - . ౧. ౭ -

[illegible] - ౩ కి ౩ ౬ కి ౧ - ౨. .

[illegible] - - ౫ -

[illegible] - - ౨ =

౧ - ౭ -

[illegible] ౬ కి [illegible] ౧ - ౩. ౦

[illegible] ౨ కి - - ౩. ౦

[illegible] - ౩. -

[illegible] ౩ - ౧౩. ౬. -

[illegible] ౧. ౬. -

౧౩. ౬. -

౪౧. ౨. ౧౧

[నెం 87] [illegible] ౧౪ - ౩. .

[illegible]

[illegible]

సమ్మెటలు వేసేవాళ్ళు ఖనం ౪ కి }
ఖనం ౧ కి రాళ్ళు ౧ కి దుడ్లు }
౬ ప్రకారం } — ౬ -

కవర్లు రవాణికి రాళ్ళు ౧ కి — ౮ -
బాపులు వేయుట్కు ౧ కి దుడ్లు — ౮ -
౧ - ౨ - -

ఈ ప్రకారం వంతు అయిన రాళ్ళు
లు ౬ కి } ౧౮ - ౨ - ౧౦

౧౦౪ - ౧ . ౪౦ కి బేలదారి వేయుట్కు యినుము ముట్లు ౧ కి సొంతు యినుము శ్రీ ౧ం ప్రకారం ముట్లలు ౪ ౫ కి అయిన సొంతు యినుము శే ౬౦౦ కి యినుము వేయింటి వర్తలు ఈ స్థలములలో లేక తుదగలకు విక్రయించబడం లేదు. తెలుపొందే అయితే విశాఖపట్నం దగ్గర కొనవలసిన దశలసరిగాను పలుపులు అని వేయించి విక్రయించుటం ఉన్నాయి కనుక పలుపు ౧ కి శే ౧౦ మాప్పున అయిన ఖర్చులు ౪ ౫ కి
ఇతిది తెలుపుతాము.

[౧౦౭ ౪౮] తెలుపరి దినములలో దరదూర్ల దం అయిన పలు
పులు తూంచకనే పలుపు ౧ కి ౬ కి ప్రకారం ముప్పు తెలదినములు అయిన వెనుక పలుపు ౧ కి ౧ ౪ వంతు కి వ దీపేంపు దినములు జరిగిన వెనుక అదే పలుపు ౧ కి ౬ ఈ ప్రకారం విక్ర యించి విక్రయించిన ఇకనుక నకెడిన పలుపు ప్రతులు కి

ప్రిజ్జు (ప్రా)కారం పే ౧౪ [illegible] తెలియని [illegible]

౧౧ ౧౪ ౩ [illegible] గలు

పై ప్రాకారము — — — 3 2 ౪ ౦ — —

[illegible] రూ ౬౬. ౧౭. [illegible]

— [illegible] —

	రూ.	అ.	పై
కొలిమి పరికి బండికొలుల సహా [illegible]	౮.	౬.	౦
[illegible]	౧౮.	౮.	౧౦
	౧౭	౧	౧౦
[illegible]	౧౮.	3.	౦
	33	౧.	౧౦

[౧౦౮౯] [illegible]

[illegible] జరిగి.

[illegible]

[illegible] ౨ ౧

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ౫౦

౧ ౧ ౧

[illegible]

[illegible] రూ 33 ౧ ౧ ౧౦

గాంత లాంఛనము రూ ౮ - ౯౭ - ౬౦

~~ఈ~~ ప్రకారము తెప్పించి ~~ఆ~~ వర్తకులు రాయితెప్ప యినుము
వేసి విక్రయింపగా ఆ యూండదొరలకు తీయనబిల్లలు
వేగిరా శేకోంబళ్ళ లాంఛనము వల్లను తీవలు దల్పు బడి అయిన
లాభిలు బర్తి అవుతున్నది. అటుతరువాత సదర
ఈ ప్రకారము నరవారాయితెప్పకై నిపాలసిన ప్రకార
కాంట్రాక్టు ఖర్చులు పై ల్కిపెయింపి యినుము విక్రయిం
పగా దవ్వంబు రూ ౮ - ౯౭ కా ౬౦ లాంఛనము [7ని93]
అయిన్నది —

ఆ టుతరువాత వర్తకుడికి మిగిలే ఫాయిదా —

ముద్దతెలవులు తెప్పము తరకలు సహా	రూ ౯ - - ..
తీత్తులు	౧౧ - ౭ - ..
ముద్దతెలవుల కల్పసాంపూగాడు	౫. ౮ - ..
సాంబారు తెల్ల తెప్పము	౭. ౮ ..
కలపసాంపూగాడు తీత్తులుసహాను	౪౧ - ౭ - ౭౦
	౬౮. ౭. ౭౦

— x —

[పేజీ 10బ]

త్రైలింగ్యులు మంత్రిగారంటే పరగణె
కృష్ణానది ఉనికెలు ఉండేటి కవిత్వాలు

పూర్వమందు ఓరంగల్లు ప్రతాపరుద్రుడుగా
జ్ఞాపకార్థం చెలిన చేసె యిప్పుడు వారివద్ద వర్తమాన దత్తుల
యు ఉండేటివారు జాంతలోనిరెమోతులువారు పెద్దపెద్ద
వితకారల్లు బాగా వతవడుసు ఆసేవారు యిద్దరూ ఉన్నార
న్నారు. ఇద్దరు సమ అధికారం చేస్తూ ఉన్నసమయమ
మందు వారు మధ్య రాష్ట్ర మునందు దొరతనము బలప
ర్చలేను నెల ఉత్తర భాగమందు రెండు ఉమశల దూరం
తుంగభద్రానదికి దక్షిణ భాగమందు పడమరలు తూర్పు
మున పూర్వమందు గారం కమ్మని తపస్సు చేస్తూ
ఉన్నటువంటి విశాలమైన స్థలమునందు అడవి నరికించి
గ్రామాని రాజ్యము చేసినారు అప్పుడు గ్రామానకు బారు
బలవంతులను రప్పించి బస్తీ చేసినారు తత్పూర్వం
ఆస్థలము బుగ్గరామమయిన ఉన్నప్పుడు క్షేత్ర
కాలకాల పోతూ ఉండేటి లింగ ప్రతిష్ట చేసిన యిరాం ప్రక
రంగములు వచ్చుచు పాంచాల పురము కృని అని విఖ్యా
తమున్న పూజ తేక ఉండగా లేరుగా ప్రతిష్ఠ చేసినారు

16 [శాలి ౧౧] ఇప్పుడు ఈ ఊరి శ్రీపతి మూడు లింగాలు పెంట
వర్షము లతోనున్న వబ్బ అష్టభుజావం పుణువల శక్తి
విగ్రహమున్ను మూడు శిలా వృషభములున్ను బయట
ఉపడియున్నవి శాసనములు లేవు.... ప్రతాపరు
ద్రుని తోలుబడిలో ఖిలీనది తరువాత యాదవరా
యుగం ప్రతాపచక్రవర్తి తోలుబడిలో ఖిలీనది యీయుకు
బులుజువు గలుడు ము మధ్యను పెండు అయునరంకలో
ఖల శివధ్వ గగారు బలవవేసి యున్న నల్లరాతిమీది పూర్వ
కర్మ ఉపు శాసనము.

నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామర చారవే। త్రైలోక్య
నగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥ స్వస్తిశ్రీమతు
యాదవనారాయణ ప్రతాపచక్రవర్తి సింగళదేవ
రాయలు బలబల సంతతవిమోదకుం రాజ్యంగి యుత్త
మికెసాధుపజీవి తనుం సమస్త సేనాధిపతి మహాత్ము
వీరాధారాధిపతి సకల లక్ష్మీపతి పద్మినాయు భాగ్య
పట్టణ ఆవసాధ సారాయణ లక్ష్మీదేవ దండనాయక
రు తనయుం క విక్రమ బుధపూజ్య భకిం శంగళ క్షితి
రేకోంఖు మికలు తనక యుర్ల్లు సమస్త రాజ్యభారనిరూఢి
మునవిమాత్రపదవి రాజ వహాన మూనా.... ప్రభుమం
తొత్రవాస్తవా శక్తిత్రయ లు గొసంపన్న రడ్డేరంగ

శూద్రకనేశిదవువాల ప్రధాన సర్వాధికారి సకెద్దరడిం
పెంపసాయుకసనరవాణియం వాదెద్ద రాజ్యసేవేత
నాగిదత్తి స్వస్తి శ్రీ శకవర్ష ౧౧౨౨ నేంటి యువసంవత్సర
మాఘ శు ౧౫ గురువారమందు గోరంటు ఏరు శ్రీ త్రిపురాంతకం
దెంబు పెసర లక్ష్మీశ్వర దేవరం ప్రతిష్ఠయం మాడి ॥
అని వ్రాసియున్నది. ఆ శాసనం నకలు పీళ్ళివవా
[నెం. 118] మీద వ్రాసినాను. తరువాత శాలివాహన
శకవర్షము ౧౨౪౦ అగు ధాతు సంవత్సరము మొదలుకొని శా
శకం ౧౩౦౮ అగు అక్షయ సంవత్సరం పర్యంతము
విద్యానగర సింహాసనాధీశ్వరులైన ఆరవీటి బుక్కరా
యలు ఏలుకున్నారు. తరువాత యీయనకుమా
రుడు హరిహరరాయలు శా॥ శకం ౧౩౦౯ అగు ప్రభవసం
వత్సరంలగాయతి శా॥ శకం ౧౩౪౨ అగు విశ్వావసు
సంవత్సరం వరకు ఏలుచున్నారు.

తరువాత శా॥ శకం ౧౩౪౮ అగు పరాభవ
సంవత్సరంలగాయతి శా॥ శక ౧౩౭౦ బహుధాన్య
సంవత్సరం వరకు యీయన కుమారుడైన శ్రీరంగరాజు
ఏలుకున్నారు. తరువాత యీయనకు మారుడు
రామరాజు శా॥ శకం ౧౩౭౧ శుక్ల సంవత్సరం మొ
దలుకొని శా॥ శకం ౧౪౧౧ సౌమ్య సంవత్సరం పర్యంతము

18 యేమేలు కుస్సారం. తరువాతను శాలి శకం ౧౪౧౨

సాధారణ సంవత్సరం మొదలుకొని శాలి శకం ౧౪౩౧ శ్రీముఖ

శుక్ల సంవత్సరం వరకు సాళువ నరసింహ రాయలు విద్యా

నగరమందుండి రాజ్యభారం చేస్తున్నప్పుడు నన్నూ శాలి

వాహన శకం ౧౪౩౧ శుక్ల సంవత్సరం మొదలుకొని శాలి

శకం ౧౪౫౬ జయ సంవత్సరం వరకు కృష్ణదేవరాయలు

[శా॥ 12] రాజ్యభారం చేస్తూ ఉన్నప్పుడు నన్ను రామరాజు

తిమ్మయ్యలు తిరుమలరాజు శ్రీ.వెంకటాద్రి రాజు గారలు ఏలు

గారాణము. యేమేలు కుస్సారం.

తరువాత శాలివాహన శకవర్షములు ౧౪౫౭

శ్రీలు మన్మథ సంవత్సరము మొదలుకొని శాలివాహన

శకము ౧౪౬౭ శోభకృతు సంవత్సరము వరకు అచ్యుత

దేవమహారాయలు రాజ్యపాలన చేసేటప్పుడు బసవి

నాయని కుమారుళ్లు రామప్ప తిమ్మప్ప నాయుడు గార్లు

ఇద్దరు నన్ను ఏలు గారాణము. అధిపత్యం చేస్తూ ఉండే

టప్పుడు ఏలూరుగారు మనుజులు ఉన్న మాధవస్వామికి

అంగరంగ వైభవములకున్ను ఈశాన్య గోరసు కెగ్గ శివాలయం

మన్యం ౧౦॥౩ పదమూడు ఖండుగుల భూమి మాన్య

మిచ్చి శిలాశాసనం వేయించినారు. పదకొండు దేవస్థానం

పెద్దతారంపేటల పన్నిండు కొత్త బావి కొట్టు వెల దగ్గిర ఉన్న.

అందాల నేలు పెరిశాసనములు ఆవహా మొదలయిన

ప్రఖ్యాత భారానొపాల వారి పొలములు బట్టి ఇలాగు నేగువారత

సూ చిగరామాల గాంఢుకు వారయడు శ్రీరంగగాంధువారిగా

శాలివాహనశక వర్షములు ౧౪౬౯ కి చేరిన ... సంవత్సరము మొదలు

కొని శాలివాహనశకం ౧౪౯౮ లో ధాత్రి సంవత్సరము

వరకు రాయల శ్రీరంగగాంధు తమ్ముడు రామగాంధు యేలు

కున్నారు. ... '23) తర్వాత ... శకం

౧౪౯౭ లో ... సంవత్సరం మొదలుకొని శాలివాహనశకం

౧౫౦౮ ... సంవత్సరం వరకు రామగాంధు తమ్ములు

వెంకటాద్రిగారు ౧౨ సంవత్సరాలు రాజ్యం చేసినారు.

శాలివాహనశకం ౧౪౯౮ ధాత్రి సంవత్సర

ములలో ... సహిత ... రామగాంధు మొదలు చేసిన

తరువాత ... రాజ్యముచేసిన ప్రకారమంతా

ప్రాంతములు చేసిన ... అప్పుడు రాయల ... ములు

లోక ప్రజలు ... వులలో ... పెరిగి ...

దినములు ... పిమ్మట ... దేశం ...

సముద్రము ... వెంకటాద్రి ...

వదలి ... ఇంతకు ...

ప్రజలు ... చేసుకున్నారు. తర్వాత శాలివాహనశకం

౧౫౦౮ లో ... సంవత్సరం మొదలుకొని శాలివాహనశకం

౧౫౧౦ సర్వధారి సంవత్సరం వరకు యీ వెంకటాద్రినాయుడిన
తండ్రి అయిన తిమ్మరాజు కొమారుడు రంగప్పరాజయ్య
గారు ప్రభుత్వం చేసినట్లు ఉన్నదు. ఈ గ్రామం శ్రీమాధవ
స్వామివారికి అగ్రహారం ఇచ్చినట్లు [ఇ.ల.(3)] అంగరంగవై
భవాలకున్ను సర్వమాన్యముగా యిచ్చిన శిలాశాసనం
వాలయింపునారు సదరహి శివస్థానం యెదుట రంగమంటపము
నందున్నది—

స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక
వర్షంబులు ౧౫౦౭ అగునేటి పార్థివ సంవత్సర మాఘ
బహుళ ౭లు శ్రీమత్ రామానుజాయ నమః। శ్రీమదఖి
లాండకోటి బ్రహ్మాండ నాయక వేద వేదాంత వేద్యు
డప్పరు గోత్రులయిన గారంట్ల మాధవరాయని దివ్యశ్రీ పర
దారవిందంబులకు స్వామి దాసుండున్ను సోమవంశోద్భ
వులైన యట్టి ఆత్రేయగోత్ర ఆపస్తంబసూత్రులైన యజుశ్శా
ఖాధ్యాయులైన శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర అరవీటి
రామరాజు శ్రీరంగరాజు వారి పౌత్రులైన వెంక
టాద్రిరాజు అయ్యగారి పుత్రులైన రంగప్పరాజయ్యదేవ
మహారాజులు గారు అనంతములైన దండములు సమర్పించి
యిచ్చిన దానధర్మ శిలాశాసన క్రమమెట్లన్నను
~~మాకు తాలూకు వెళ్ళిన~~ దయచేసి ఉత్తర సీమలోని గారంట్ల గ్రామం

స్వామి ఆరగింపులకున్ను అంగరంగ వైభవాలకున్ను
యా [శా॥ 1364] భా సు సప్తమీ పుణ్యకాలమందు
తుంగభద్రా తీరమందు ధార పోసి సమర్పిస్తిమి.
ఈ గ్రామానికి గల గద్దెలు సీమలు బి కాడారంభ నీరారంభ
సకల సువర్ణాదాయం ఫలవృక్షాదులున్ను నిధి నిక్షేప జ
ల పాషాణ అక్షీణ ఆగామి సిద్ధసాధ్యంబులని చెప్పబడే
అష్టభోగ తేజస్వామ్యంబులున్ను సహితముగాను
ధార పోసి సమర్పిస్తిమి ఆపారుష్టోద్దేశముగాను
త్రివాంబతంగాను త్రికరణ శుద్ధిగాను ధారపోసి యిస్తి
మి గనుక ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను స్వామి ఆరగిం
పులకున్ను అంగరంగ వైభవాలకున్ను అనుభవించేది
అని వ్రాయించి యిచ్చిన ధర్మ శిలా శాసనము. ఈ ధ
ర్మానకు ఎవరు తప్పినను వారణాసిలోను తమ
తల్లిదండ్రులను చంపిన పాపాన పొయ్యేవారు, గంగలోను
గోవులను బ్రాహ్మణ్ని వధ చేసిన పాపాన పొయ్యేవారు
స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం।
పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్। స్వదత్తాం
పరదత్తాం వా యో హరేతి వసుంధరాం। షష్టిర్వర్ష
సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః

[illegible]

తరువాత శాలివాహన శకము ౧౫౧౧ అగు
విరోధి సంవత్సరం మొదలుకొని శా॥ శ॥ [struck] ౧౫౩౦
అగు కీలక సంవత్సరం వరకు గాపాలుడా [౭౦/౧4] ఖు
ప్రభుత్వం చేసినారు. అంతట యూసీమ మెట్టప్పలకు
సాహ్యాదీనము యున తరువాత శాలివాహన శకం ౧౫౩౧
సౌమ్య సం॥ మొదలుకొని పెనుగొండ వెంకటపతి రాయలు
కుండ సర్కారు దాఖలు చేసుకొని (శ్రీ) అచ్యుత దేవరాయలు
వారి దినములలో స్వామికి యిచ్చిన మాన్యం మాత్రం నడి
పిస్తూ వచ్చినారు. ఈ తను శా॥ శకం ౧౫౪౬ రక్తాక్షి
సంవత్సరం వరకు శాబత్తీఖాను తనే తురక యూంగులు
ప్రభుత్వం చేసినాడు.

తరువాత శాలివాహన శక వర్షంబులు ౧౫౪౭
క్రోధన సంవత్సరం మొదలుకొని శాలివాహనశకం
౧౫౬౦ బహుధాన్య సంవత్సరం వరకు సిద్దిఖానదారు
అనే తురక ప్రభుత్వం చేసుకున్నాడు. శాలివాహన
శకం ౧౫౬౧ ప్రమాది సం॥ మొదలుకొని శా॥ శకం
౧౫౭౦ అగు సర్వధారి వరకు అబ్దుల్ వహబ్ఖాను
అనే తురక ప్రభుత్వం చేసినాడు. శాలివాహన శకం
౧౫౭౧ విరోధి సం॥ మొదలుకొని శా॥ శకం ౧౫౮౫
శోభకృత్తు వరకు సరఫరాజుఖాను అనే తురక కందనోలు

నీవు తెలుసుకొనేటప్పుడు శరీరాభావం. అతని ప్రభుత్వ
ములో జరిగినది.

ఇతని తెలుగు బడిలో ఋజువు ఉన్నది. ఏమంటే
అతను ప్రభుత్వం చేసేటప్పుడు గ్రామస్థులైన రెడ్ల
చేతనయినా కరణముల చేతనయినా దండుగ లెక్కకట్టి
వసూలు చేస్తుంటే ఆ ఆసామి వారికి దండుగ మాన్యపు భూ
ములు యిచ్చుట కలదు [శాలి 1486] కనుక శాసనాల
ను పరగణా తాలూకు ఉడుముల పాడు అనే గ్రామం
గా రెడ్డి తనం చేస్తున్నాడేమో. తిప్పలపల్లి రెడ్డి
రెడ్డిని చేత దండుగ తీసుకొని వానికి బందీకాని రెడ్డిని
ఉడుముల పాడు పొలిమేరలో కింది భూమిని మాన్యం యిచ్చినాడు
తిప్పలపల్లె రెడ్డి అనే అతను ఉడుముల పాడు గోపాలస్వామి
హనుమంత రాయుని దేవాలయానికి తూర్పున ఉన్న
మాన్యము ఉండి వారికి అమ్ముందర భూమిని చెరువుకు
భూమి దగ్గిర శాసనం వ్రాయించి వేసినాడు.

శ్రీపతి కానన యనం దేవం గోపీజన మనోహరం ।
పద్మపత్ర విశాలాక్షం గోపాలం మనసా భజే ॥
వాయు పుత్ర మహావీరం సుగ్రీవాది సమన్వితం ।
భక్తాభీష్టప్రదం నిత్యం హనూమంతం నమామ్యహం భజే ॥
స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వర్షంబులు

౧౧౮౨ అగు సంవత్సర మార్గశిర శు ౧౦లు
నేడు మలపాలెం గ్రామపు రెడ్డి తగిశిల బుచిరెడ్డి పుత్రుడు
కరిపిరెడ్డి కుమారుడు తిమ్మారెడ్డి తన మిరాశీ గ్రామము
నందు పాసుమంతరాయుని ప్రతిష్ఠ చేసెగాన ఆ తిమ్మా
రెడ్డి పుత్రపౌత్రకులదీపకరుండైన పుట్టారెడ్డి గోపాలస్వామి
పాసుమంతరాయునికి పుణ్యంగా ఆ కోటలకు తూర్పున
నడబావి త్రవ్వించి వేసిన ధర్మశిలా శాసనము. కందనోలు
పట్టణమందు సరష రాఘు ఖాను సాహేబులు మూర్తాభి
[fol 15] షిత్వర్థై రాజ్యం ప్రతిపాలన చేసేటందు
పుట్టారెడ్డికి ఇయ్యబడిన దండున వాసర్గం బండ్లితాలుకా దిక్కు
వారలకు తూర్పు తట్టు మోతరాళ్లకు ఆగ్నేయం ప్రమా
లన దానివారలకు పడమటంతట్టు ఆ స్థలంకు ముల్లె సీమ
మంతను చెరువరి ఒత్ర పొలం ౪౪ ప. స్థానములు ముంతలు
పెద్దచెరువుకింద గుంటబండ మడిస్థలం ౨౦ ౫ ప. నేల
ముంతలు పూర్వము ఇయ్యబడిన మాన్యం పుత్రపౌత్ర పారంపర్యం
గా ఫలపరము కు అనుభవించేది. అని వ్రాసియున్నది.

తరువాత శాలివాహనశకం ౧౭౪౭ క్రోధిసంవత్సర
మొదలు శాలివాహనశకం ౧౬౧౦ అగు విభవ సం॥ వరకు మీరుసా
హేబు ప్రభుత్వంలో జరిగినది. శాలివాహనశకం ౧౬౧౧
~~శుక్లసం॥ లగాయతు శాలివాహనశకం ౧౬౪౦ వరకు నిజాంబసం~~

వత్సర పర్యంతము వీరరాంసంస్థానము ఆనేతురత్త ప్రభుత్వం
చేసినాడు తరువాత శాలివాహనశకం ౧౬౪౧ వికారిసం॥
మొదలుకొని శా॥ శకం ౧౬౭౭ ప్రమాదీచ సంవత్సర
పర్యంతము ౫౬ రా ఏలు స్థానము దారతుస్థానము అనేవారు
ప్రభుత్వం చేసినారు. శా॥ శకం ౧౬౭౬ ఆనందసం మొ
దలు శా॥ శకం ౧౬౭౭ శ్రీముఖసం॥ పర్యంతము రాయుస్థాం
రుకొమారుడు అల్లిఖాన్ స్థానము దుప్రభుత్వంచేసినాడు
[1754/55] తరువాత శా॥ శకం ౧౬౭౬ భావసంవ
త్సరం మొదలు శా॥ శకం ౧౬౮౦ బహుధాన్యసం
వర్కు ఇయాం అల్లిఖాన్ స్థానమని అన్నగయ్యపైనావా
ప్పుఢ్ఖాందరు ప్రభుత్వంచేసినాడు.

శాలివాహనశకం ౧౬౮౧ ప్రమాదిసం॥
మొదలుకొని శా॥ శకం ౧౬౮౮ వ్యయసంవత్సరం
వరకు అల్లిఖాన్ స్థానమని చెప్పుకుండా వతుస్థానము డు
ప్రభుత్వంచేసినాడు. తరువాత గద్వాలాంత ~~[illegible]~~
సాగాంభూపాలు ఈ కం దనియాలు రాజ్యాంతే సుమారు గట్టుద
కొంతెం దినములు అలతనికిందభూరి నివాది అంతటి దావతు
స్థానుని తమ్ముడు మునిషరాస్థానుడు అల్లా కొంచెము
రాలు అక్క తనుంచు కొంతకొల్పంగా కుమ్మకుమొయి
మని వచ్చి గద్వాలు వారికి రాజా వదలికొ ల్టి

26 వారిని తుంగభద్ర దాటించి శా॥ శకం 1213 విరోధికృ
తుపర్యంతము ప్రభుత్వము చేసినారు యీతని ప్ర
భుత్వంలో విరోధి మన్మథ సంవత్సరములలో వేంకట
నాయకుని దండు ఆదవానినుంచి గాలిమములో ప్ర
జలు జడిసి పరస్థలంలకు లేచిపోయినారు గనుక
గ్రామం పాడు అవుతూ వచ్చినది తరువాత
శాలివాహనశకం 1214 అగు పరిధావి సంవత్సరం
లగాయతు శా॥ శకం 1237 అగు ప్రమోది సం॥ము
ఒప్పుకు వయసవరు [సం॥ 16] సంవత్సరము మాధ్వ
బ్రాహ్మణుల ప్రభుత్వం జరుగుతూ ఉన్నది. ఇప్పుడు
మాన్యంలను ఆపస్తంబ వారికి బ్రాహ్మణులు అనుభవిస్తున్నది

౦ — శంకరాలయమానికి అష్టదిక్కుల ఉన్న స్థలాలు — ౦

౧. పూర్వభాగమందు రెండు పరుగుల దూరమున
లద్దగిరి అనే గ్రామం యిలాకే పరగణే కల్లూరికి వారి
గాం బ్రాహ్మణు ఆపస్తంబ వారికి బాగరు అనుభవిస్తున్నది-

౧ ఆగ్నేయభాగమందు తెల్సెడు దూరమున
ఒమెత్రుజ అనే గ్రామం యిలాకే పరగణె కల్లూరికి వారి
ఆసారతు బ్రాహ్మణు వైష్ణవ ఆపస్తంబులకు బాగరు అనుభవిస్తు
న్నది-

౧ దక్షిణభాగమందు రెండు పరుగుల దూరమున

కడప [illegible] కొండ ఆశీర్వాదము [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

౧ పైన ఉదహరించిన భాగమందు [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible].

౧. పశ్చిమ భాగమందు పడమర దూరమున కొండ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

౧ వాయవ్య భాగమందు పడమర ఉత్తరమున

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

౧. ఉత్తర భాగమందు పడమర [illegible] దూరమున [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

౧. ఈశాన్య భాగమందు తూర్పు ఉత్తరముల [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

—— ఈ భూమియందు పండు [illegible] ——

౧ వడ్లు ౧ తెల్లజొన్నలు ౧ కందులు ౧ [illegible]

౧ సజ్జలు ౧ [illegible] ౧ మినుములు [illegible]

౧ కొర్రలు ౧ [illegible] ౧ గోధుమలు

౧ గోధుమలు ౧ ఉలవలు [illegible]

౧ శనగలు ౧ పెసలు ౧ [illegible] జొన్నలు

28

[శీర్ష 17] ఈ గ్రామమందుండి దేవస్థానములు—

౧ మాధవస్వామి దేవాలయం రథోత్సవం అవుతున్నది.
యీనాము తీసుకున్నది.

౨ ఈశ్వర దేవాలయములు. యీనాంనకు ఉన్నవి

౧ వీరభద్ర దేవాలయం యీనాము తీసుకున్నది.

౧ ఆంజనేయ దేవాలయము.

———— × ————

[శీర్ష 18] తయారీయగు ముఖ్య కొప్పర్తి పరిగణింపనవి—

———

[శీర్ష 19] శ్రీరామయలు

వైషయిక్తులు ముఖ్య కొప్పర్తి పరగణా యనస్థలు
సదరవాసు ముఖ్య ముఖ్యాలకు కుల్లి పెసరవాండు
కొప్పర్తి రాష్ట్రపుట వాడియుండినది—

———

తెలుగు అకు పశ్చిమోపద్వారమైన కడపకు పశ్చిమ భాగమందు రెండు పరువుల దూరమున కొప్పర్తి అనేది వనం నిర్మితమైయుండెను. ఈ గ్రామమందలి పెసరవాండు ఆధునిక కులలో అనుగుపరాజు అనే ఆయన వన్నె కరి లేకమి రాష్ట్రవృత్తి తమ్ముడు కలసి ఉండెను. వంశాను ముఖ్య

కూరు మరికొన్నాటిపేరులని చెప్పుతూ ఉండెను. ఈ ప్రకా
రం జరుగుతూ ఉండగా౦ విద్యానగర సింహాసనాధీశ్వరులైన
కృష్ణదేవమహారాయలు వారు రాజ్యపరిపాలనం చేస్తు
వుండగా చెప్పుత్రి గడియారము వృశ్చిక లగ్నమందు బాలనిమిత్త
నరదరారవముల వల్ల తావులు షగారు పరగణాలని చెప్పు
తూ ఉన్నవారి ౧౦౦గ్రాల లిఖితములని కాపుర బ్రహ్మ
తీయ ఉండేవైతరి [ౘ౦౯ 1913] నాముకుంట్ల సింగరప్ప
మరియూబలని బట్టెడు విద్యానగర మహుకు పాలెము
పాలిరాయలవారి కైవసి దినములు అగ్రహారములకు ఉండెను
వజీనా అక్కాలమందు ఆపాలదాసేన్యలూ రాయ
లువారి గయూబంచినందున [illegible] ఆ పెంపును
మాతా యేదుపామలు తావతూనరి అగ్గిసంతరపు వారికి ప్పాన్న
మైన మరికొన్నాటిపేరులని చెప్పుత్రి అగ్రహారము గాయంబు
చినందున మోక్షకాలం రాంరాం షగారు పరగణాల అగ్రహార
చేసి యిచ్చెరి గనుక శిం గ్రామాలు రాయలవారికి గ్రామ
ప్రవాం చేసి తరువాత రాయలవారి శాశ్వత పంపకం
జుకుని చెప్పుత్రి గ్రామమానవ దనుక తమాశా రాయలవారు అష్ట
భాగ తీసుకున్నప్పుడు మహాసవంతము రావా షగారు పరగణం
ఉన్నందున గ్రామం. వారిని కొందరు కారాణాలుతా వారెట్టు
వు రాసెర్ల కలగుట్ల పరమేని గ్రామం వదనా పర్వ, వా

భాగమందు వీరు ప్రకటించినారు ——

కృష్ణదేవరాయలు వారు శింగరి సోమ రాజుల వారికి అగ్రహారం ఇచ్చినప్పుడు వ్రాయించి ఇచ్చినటామ్రశాసనం. ఇటు పిమ్మట దేశము మ్లేచ్ఛాక్రాంతము అయిన తరువాత ఆ తామ్రశాసనం దేశోపద్రవ సమయములలో పోయినదని ఆ అగ్రహారీకులు సాధు నరసింభట్లు వారు చెప్పినారు. అయినప్పటికిన్ని యీ గ్రామం శింగరి సోమ [illegible] మ రాజులుగారికి రాయదత్తం అయిన అగ్రహారమయినట్టు గా శిలాశాసనం కూడా వున్నది. దేవమండే యీ గ్రామం సింగరి సోమరాజులవారు కట్టించిన దేవళ్ళకు నందవరాగ్రహారీకుడున్ను ఆత్రేయ గోత్ర ఆశ్వలాయనసూత్ర ఋక్శాఖాధ్యాయులయిన గరిడివిచిట్టి జోగికరాజు పౌత్రులు గంగరాజు పుత్రులయిన గన్నన్న అయ్యగారువారు ఆ దేవళానకు వెలుపల ఉత్తర ప్రాకారము దగ్గరపైన కట్టించి శాలివాహనశకం శ ౧౧౫౮ అగునేటి పరాభవసంవత్సర వైశాఖశుద్ధ ౧౫ లు పుణ్యకాలమందు తామరాజ్ఞకు శిలాశాసనం వ్రాయించి వేసినాడు ఆ శాసనంలో చెప్పబడిన ప్రతినాటు మైన శింగరి యజ్వేశ్వరస్వామి అగ్రహారాన్ను తటంకమని వ్రాసియున్నది. ——

[illegible]

చెలువ్వా ఆసరాన తరిబావిలాపు రోశిల్యరాజుత ప్రాత్య
ముఖ్యలపరమపురుని సర్వ్యమాన్యముగా అనుభవిస్తూ
ఉండెరి.

ఈ ప్రకారం ఆస్థాన మాల లాగాండలు శాలి
వాహన శకం ౧౬౦౦ అగుసేటి కాల యుక్తి సంవత్సరం
వరకు నాయక సం॥ అగ్రహారం చక్రగాంభీరినది. ఆం
తట సీమ తుర కాలాం సిద్ధ సంధియున వేసు న
డిల్లీత ఢిల్లీనుయు సయ్యద్ మువీరా నాయునాం బాను
బహదూరువారు ఆయాసీమతల ప్రభు త్వామము వర్ష
న చేసుక ప్రభుసత్వ, పొలనబిబ్బ ఆయనందువ
ఖాం. కొన్ని ఉపద్రవములకు సహాం. చతికి అగ్ర
హారం విడిచి కొందరు [శ్రీ 21] విదేశగమనము
పొందుబడి సుకే మాదినాయుగు అయుదు సంవత్సరము
లుబడినన వెనుక ఆది వరకు పూర్వం గలయుంటిన చెప్పిన
అగ్రహారీకులు:—

౧ ~~మల్ల~~ సిద్ధవటం తిరువల్లభ శ్లోమమాయ మాకలక్ష్మీరాజం వల్లభుడు.
^ సిద్ధవటం సూర్యనారాయణ శాస్త్రి
^ సాదు నరసింహ శాస్త్రి
^ సిద్ధవటం వెంకటేశం భట్టు కులమాయ గురాంమా భట్లు
^ వామకుంటల వెన్నభట్లవారు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

రాజ్య రాజావారి అభిమానము మొహతరఫా వేసిన సరకారు
కు తీసి వేసిరి. తదాంతర్భాగము అప్పటి దాంకు అటులే
జీర్ణసుల్తాను మొగలాయి దొర అవుల కుంపిణీ లేటుల
బడిలో శాలివాహన శకం 1236 ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వ
దుందుభి సంవత్సర చైత్ర శుద్ధ 1 లు వరకు కూడా
తూ ఉన్నది.

గ్రామం కింద సరకారు దాఖలు అయిన పొలము
తెద్ది తరణాలు బావులు అయి ఇందువల్ల వచ్చిన పైకం
సరకారు లోకి వెళ్ళుతూ ఉండెను.

సేతు నాం బా బహాదరు తర్వాత వారి కుమారుల
జాయపతారు ఖాం ప్రభుత్వంలో కొన్ని దినములు జరిగెను.
తరువాత నవాబు దాంపురు ఖాన్ కడప వద్ద గ్రామ సీమ
లోని తెలుగ్గులు ౭౬ గ్రామముం వారి లేటులు బడిలో పరగణా
పెనుగొండలోకి వెళ్ళుతూ ఉండెను. తరువాత మందకొండా
కడప నవాబు అబ్దుల్ నబిఖాన్ లేటుల బడిలో ఆధీనం
నవాబు నందు తుల్లాఖాన్ వారికి జాగీరు అయిన
గ్రామముల వివరము —

(22) ౧ కొప్పర్తి
౧ పెంద్లిమర్రి
౧ గొందిపల్లె
౧ సంబటూరు
౧ తిప్పలూరు
౧ రాంబవరము
౧ వెయ్యిత్తాఖవ
౧ రంపతాడు
౧ మునుగపల్లె
౧ ఉర్లంపాడు
౧ చిన దాసంపల్లె

ఈ గ్రామము ముల జాగీరు యిష్టారి గనుక పది
హేడు సంవత్సరములు ఉత్తరాదిలో వెళ్లుతూ వుండెను
తరువాత తిరుగా ముయానో వారు యీ గ్రామము ముల
జాగీరు తగలదురు చేసి వెనుక్కొని తాలూకాలో దాఖలు
చేసుకున్నారు తదారభ్యం శాలివాహనశకం ౧౬౬౬ అగు
నేటి ఖర సంవత్సరం పర్యంతం ముయానో వారి యేలుబడి
లో జరిగినది. మున్నధ సంవత్సర మందు నవాబు అబ్దుల్లా
ఖాన్ కడపలో దప్పులతో చేసేటప్పుడు తారుమారయ్యి
అనిపోటానం వారికి తెలుప్పతి నాగాయం జాగీరు యిచ్చినారు
హేవళంబి సంవత్సరం ఆఖరు వరకు జరిగినది విళం
బి సంవత్సరంలో సరకారు దాఖలు చేసుకున్నారు తదారభ్యం
యీ సంవత్సరం ఆఖరు వరకు ఇంగ్లీషు యేలుబడిలో
జరిగినది. వికారి సంవత్సరంలో రెడ్డెం ఖాను నిగ్రహించి
నవాబు హైదరల్లీఖాన్ బహాదరు వచ్చి యీ కట్టు
కున్నది మొదలు [illegible 22-B] వరకు శుభకృతు సంవత్సరం
వరకు బహాదరు యేలుబడిలోను సర్వ శోభకృతు సంవత్సరం
లగాయితు సౌమ్య సంవత్సరం ఆఖరు వరకు టిప్పుసుల్తా
ను యేలుబడిలోను సాధారణ సంవత్సరం లగాయితు మొగ
లాయి గోలకొండ నవాబు బందగాని అలీ మారు నిజాం
ముల్క్ ఖాన్ బహాదరు వారి తట్టు నుంచి ముయీం దుస్తీ

లాంపల్లి ఖాజా షరదుద్దీన్ ఖాన్ బహాదరు వచ్చి సీమ కట్టుకున్న
ఆరభ్యం సిద్ధార్థి సంవత్సరం కార్తీకమాసం వరకు మేలుగా
రాయి ఠేపు ఒబడి లాగినస్తు తరం వాంతకం ప్పినీయంగి
తాఖు బహాదరు వారి దౌలతులాగినుస్తు అమలుదార ఆవులు
పరగణా చెన్నూరు లాగి వెళ్లుతూ ఉన్నది- శాలివాహన
శకం ౧౭౩౧ అగుసేటికి ప్రమోదూత సంవత్సర ఫాల్గుణ
మాసం ౧౩ సోమయంత్రి వరకు.

ఈ గ్రామం రెండు వరుసల దాఖల వివరము వగైరా తగల
పెట్టిన వివరము ——

౧. కసుబా దాఖలది – ఉప్పు సుల్తాను అమల్లో పరాభవ సంవత్సరము మొదలు వాళ్లతో లూఠీ బయలుదేరి వచ్చి దోచుకపోయినది-

౧. పురాణ పుస్తకం మళ్ళీ ఆనెగొందెవారు వచ్చి దాగుకుని పాపయ్య అప్పుడు దేవుని కోనేటి పెట్టిపోయినారు.

[కైఫీ 23] మమ్మిళా కైఫీయత్తు మమ్మిళా గొల్లపల్లి మమ్మిళా తాండ
గొల్ల మమ్మిళా అపరాభుపల్లె యీనాడు గ్రామాలు
దుర్గము త్రిలకారాడి బిలారాంశి కొండ్రు అయిన బిల్లాకొండ
మనాయుడు, బిల్లా త్రింకి పతి నాయుడు బిల్లా గంగినాం
ఆయుడు మొదలయిన వారికి కైఫీయత్తు వ్రాయించినది–

ము తరువాత నవాబు అబ్దుల నబీఖాన్ కడపలో
దివ్యులతు నీ సస్యా వుండగా కెంపుత్తి గ్రామ పశ్చిమ వైపున సదరు
గ్రామము యొక్క పొలములకుం చెరువులకుండ నుపాయం యిచ్చిన
ఆయి వుర్నం దున ఖాం గలదు యందుం అందు కలిగిన గ్రామము
దులను సంస్థాన్ని నిఖాం యుంచి వున్నం దున సదరు
సాలు గ్రామముల తెల్గు కరణాలు చెప్పుకొని చుట్టు
రాజు వల్లాతి చెప్పి నాయుడు అని ఆయనను పిలిపించి
యీ గ్రామాదులలో నిరుద్ర ప్రాణి మిరాసి నిష్కర్షి
చేసి యీ స్వస్థానము వారి గ్రామములలో కాం గలవు
ద్రవము తెచ్చుకొని కాపాడుతూ వారు తోడు పెట్టుకుని
వుండవలసినది. అని చెప్పగా ఆ తరువాత విశ్వసించి సంతోషి
కెంపుత్తి గ్రామమునకు తెల్గు కరణాలు యిచ్చి సహాయము
తెలియు నరు వయిందు చేసిన్ని తురుమము వరకు
తురుమము యిది గాక [Fol 23 B] ఏరువత్స సంవ
వత్సరం ౧౩ మకర తెల౬ ౧ బిగువతఖాం గారు యిచ్చి ఖాం
బిగువతి వయిం తి౧౩ ఖాదులు కరణాలకు తొరసింపులు
వర ౧ యిది గాక ప్రపుం పల్లె వైపున పశ్చిమాన్ని చెరువు
కలుగు కరపనుంచి పశ్చిమం వెంపల్లె నంది వుండు చెలవైపు
గ్రామాదులకు యీ గ్రామం మాన్యం పాటిమాన్యం
మున్నది యిలాగెలు బందు వెలువలయిన ధాన్యాదులకున్ను

తిరునామ వగైరా తమానికె ఖానుస్సులకున్ను ధాన్యం ఖండి
౬౦౧ ధాన్యంగానికె కునెగ సెత్తి వరహాలకు (౨౦)౧ తిరునామ
వగైరా ఖానుస్సులు ఖండికె ౬౧ హొన్నెకు ౬౦౧ సెత్తి వరహాలకు
౨౧ యీ ప్రకారం కావలు నిర్ణయం చేసినది_

మన్నె గాబ్లెపల్లె రెడ్డి కరణాలు ఆ గ్రామంలో
నష్టపడి చేసి యిచ్చిన కావలు భూమి మేర వర్తనలు వివరము_
భూమి యిచ్చిన గ్రామాలు ... వరహాలు ౧౦
మడి ౬౧॥ మేర వర్తనలు సంవత్సరం ౧కి ముడుపు ౬౧ ఖజు
వరిగింగాను ... మొత్తం ౧కి సింహాలు మేర ఖాన్గులు రాము
లు మన్నె యిదిగాక ... పల్లె వగైరా పన్నె మాన్యం ... కడప
కున్ను కడప సంబంధం పల్లె ... సంబంధం ఆలం ...
... గ్రామాలకు ... గ్రామ మామార్గాన ...
... సెత్తి వరహాలు గానెలు ఖండుగ మేరలయిన ధా
న్యాలకున్ను తిరునామ వగైరా తమానికె ఖానుస్సు [౩౯/24]
కున్ను కావలు తీసుకునేది. ధాన్యం ఖండికె ౬౦౧ ధాన్య
గానికె కుగ్రా సెత్తి వరహాలకు (౨)౧ తిరునామ వగైరా ఖానుస్సులు
ఖండి ౧కె ౬౧ హొన్నెకు ౬౦౧ సెత్తి వరహాలకు (౨)౧ యీ ప్రకారం
కావలి నిర్ణయం చేసినది_

౮౮ ... గ్రామాలకు రెడ్డి కరణాలు వల్లా
... యిచ్చిన కావలి కానపట్టాలు

ఆ కాలపు వృత్తి సమయంలో పాలు నవని చెప్పినారు —

మన్నె లాడి గొల్ల రెడ్డి తరణాలు అగ్రహారంలో కావలి మాన్యం నిష్కర్ష చేసి యిచ్చిన భూమి వివరము చేసు శా॥ ౧౫౪౦౹౹ మొదలు ౧౬౧౪ యిదిగాక చేర వర్తనము కాలాని ౧౩౧ ... చేర సంవత్సరం ౧౩ మొదలు వడిచేయించి ౧౩౦౧ లిఖితం ఆయా ప్రకారం నిష్కర్ష చేసి యిచ్చినారు. యిందుకు ఆ చెప్పినందుకు కావలి దానపత్రం వ్రాసి యిచ్చినారు కొండ ప్రమాణ దానపత్రం తెలుగు అని చెప్పినారు.

మన్నె అప్పరాజు పట్టెలు అగ్రహారం రెడ్డి తరణాలు యిచ్చిన భూమి చెలగుమని నిష్కర్షయము తెలిపి మ౧ చేసు ౧౦౪౧ యిదిగాక చేర వర్తన బాగా యుద్ధ తెలిపినందుకు జీవితకాలం ౧౩ చేరమ౧ మన్నె నీతి సంవత్సరానకు ౧౧ ఆయా ప్రకారం నిష్కర్ష చేసి రెడ్డి తరణాలు దానపత్రం వ్రాసి యిచ్చినారు.

ఈ రెండు గ్రామాల పాలు దానపత్రము ఆ కాలపు వృత్తిలో పాలు నవని కొండ తెప్పి చెప్పినారు —

[illegible] ఈ ప్రకారము మొదలు సంవత్సరము పర్యంతము అనుభవించుకు ఉండగా లగ్న మండి నిర్ణయ కొలిచి యీ నాలుగు గ్రామాలకు రెండుగా ముప్పు భయం తీర్చిన కాపాడుతూ

ఉండెను. ఈ ఉత్తరంవ్రాత అప్పరాంభుపశాస్త్రి తాతగార్లు
రెండవగ్రామం దులబ్రాహ్మణులు మొదలయినవారికి
నాల్గు అయిదు సంవత్సరములు గ్రామస్థులనశిస్తి
పోలయునం దుచేత నిలచినది. నాలుగయిదు సంవత్సరములు
నిలచినతరువాత ఈ పిల్లా తిప్పనాయుడు తిరిగా
పోలయు అప్పరాంభుపశాస్త్రి రెడ్డి కరణాలను మూంచి తమ
కౌవిలు మిరాశి తమకు నిర్ణయింపమని ఈదులగాం అప్ప
రాంభుపశాస్త్రి రెడ్డి వెనుకాల బుట్టిన బిడ్డి కరణాంబాల్లు
రాజుపెంపన్న వీరుభూమిమీద వర్తనలయినిష్కర్ష చేసి తిరు
గా తిప్పనాయునికి నిష్కర్ష చేసినది. బాగా ముల్లి
మొదటి మ౧ శ్లు శిరి జిమాను ౧౦౮౧ గాల్లవాండ్ల
కాల్త్కి సంవత్సరం౧ పిల్ల౧ లంకె౧ ౯ యీదినాతమగ్గానకు
౯౧ మెరసి౦వలు తొల్లెతు బాలువ౮ మ౧౨౦ ౧వలు
మ౧ యాంత్ర తారం నిర్ణ చేసి లద్విరాగ్దా౮ సంవత్సర
అశ్వయుజ శు ౨లు తిరిగి దానపత్రం వ్రాసి యిచ్చినాలు
వారి దగ్గిర రక్షాగిదం వచ్చియుండున్నది.

మన పూర్వీ తాతగార్లు వ్రాత్తి తిప్పనాయుడు తనకు
నమ్మే కౌవిలు మిరాశినిర్ణయింపమని ఆదుగా అప్పరాజు
రెడ్డి కరణాలు తిప్పనాయునికి నిష్కర్ష చేసి యిచ్చిన
వివరము ______ లోగడ కౌవిలు మిరాశి భూమియిచ్చి

యిన్ని
శ్రీ దిగాత శ్రీనామ త్సమా స్యాం యిచ్చిన శిలాసంవ్వత
మశిలం ౪౩ లిగశ మేరవర్తనలకు గాను యిచ్చినశిలగశ
తెలంగు మశక ౧౩౬౧ శ్రీదిగాత యిఖంవాం [ఫసలీ 25]
మశక ౧౩౬౧ యీప్రకారం రెడ్లు నల్ల కరణాలు నిలప్ప
వాబస్సి గాణనిన్న రవ్ర(ద్రి)సంవత్సర మాఘశు ౧౫ లు
వచ్చాశియిచ్చిన తాలేకత కర్తులు కావిల దానపత్రం వల్ల
లో తెలంగుమసాంయుని చరిర వాళ్లు ఉన్నది.

ఈప్రకారం అప్పరాజుపల్లె తాటిగాడు రెడ్లు కరణాలు నిష్కర్షచేసి యిచ్చినతర్వాత ఈశెం దుగ్గాయాల మిరాశీ న్ని తెప్పరించి గాజ్ల పల్లె కావలమిరాశిన్ని అనుభవిస్తూ ఉండి లక్ష్మినాయుడు కాలం అయినతరువాత. అతని కుమారుడు వెంకటపతినాయుడు తమబంధువులు అయిన నగిరి ముల్లప్ప అనే అతనికి తాడిగాళ్ల మిరాశీ యిచ్చినాడు గనుక అతడు ఆమిరాశి తదారభ్యం ఆ ఉదర అమలు మయాజా దవ్వలకు ఆఖరుమట్టుకున్ను తరువాత బహాదరు ఈస్టుసుల్తాను రాయిగలాయి యేలుబడిలోనునున్న దర అమలు కంపిణీవారి యేలుబడిలో కొద్ది దుర్మతి సంవత్సరం వరకు నడచినది. అంతట కంపిణీవారు పయిమాషి చేయించినప్పుడు భూమి తుమ్మలకు కావల మిరాశి సరకారు ఖిల్తి అయినది మేరవర్తనలు నిలిచిపోయినది—

ఇట్లా త్రికోటపతి నాయుడు కెప్పత్రి గొల్లపల్లి
అప్పరాజు పల్లి యీ మూడు గ్రామములకు కూడా కావలి మి
రాశి భూమి మేర వర్తనలు అనుభవిస్తూ వుండెను. ఈప్ర
కారం మహాయానాది పులతు ఆ కైరు శాలివాహన
శకం 1200 అగు నేటి విశ్వావసు సంవత్సరం వరకు అను
భవించినాడు. అంతట అతడు కాలం చేయినాడు. వికారి
సంవత్సరంలో బహాదరుఖాను ఏలుతున్న తరువాత త్రి
కోటపతి నాయునికి కొడుకు కొండమ [illegible] నాయుడు
బాలుడై యుండుట వల్లను అప్పరాజు పల్లె కావలి
భూమి మేరవర్తనలు గ్రామ సుద్దుల నడిపించక పోయిరి
గనుక కెప్పత్రి గొల్లపల్లి మిరాశి అనుభవించుకుంటూ వుం
డెను.

ఈప్రకారం ఆమలుదర అమలు బహాదరు షా
సుల్తాను వెలగలాయి ఏలుబడిలోను శాలివాహనశకం
1253 అగు నేటి సిద్ధార్థి సంవత్సరం వరకు నడిచినది.
దర అమలు కంపిని యింగ్లీసు బహాదరు వారి ఏలుబడిలో
రౌద్రి సంవత్సరం నడిచినది. అంతట పయి మాష్ఠి అయినందు
చేత కెప్పత్రి గొల్లపల్లె రెండు గ్రామములలో కొండమనాయు
నికి నడిపే కావలి పొలంనకు తారువాకి మొకర్రరు రహాదీ
బ 26 ll 8 ll = మొకర్రరు కాంసా కొండమ నాయునికి యిచ్చి

యుతు. మా ఖరతుపుండాగ్రి డైరగారు విగారగోరటుం
చేసి ఆయాలు కృష్ణరాయ గోపిరీటు తాం కొదువాత్రయుం
చగా మాం తుం ప్రకారం కృష్ణరాయలు కెలం శమనాయుని
కయుపీయులు దరియాప్తి చేసి వెలప్పత్రిలో చ ౪
III— తరం అయిన భూమి న్నిగోళ్ల పట్టెలో ౧౧ చ ౭ ॥=
తరం అయిన భూమిన్ని యీనాం కెం దుగ్రామాదులలో
ను యీప్రకారం అనుభవింపుకెలం ఉాం ఉండేవుని సెల
వుయున్ను శేషించిన భూమి సరకారుకు ఖప్తు చేసినారు.
తదనంతరం మెరవర్తనలున్నవారికి యున్నన భూమిన్ని
అనుభవింపుతుం ఉాం ఉండిరి. సుంకం నిలచినందువల్లను
ధాన్యాదులు బానున్న వర్తకులకు వారికి నడివేకాలు
వరస్తాలు నిలచిపోయినది. వారికి యున్నన భూమి మెర
వర్తనలు మాత్రం యీనాం కెం దుగ్రామాదులు శాలివాహ
నశకం ౧౭౩౭ అగునేటి ప్రమోదూతసంవత్సరం వరకు
అనుభవిస్తూ ఉన్నారు—

[సం౦౭ 26] కసుబాంపయుకి మఖరాల వివరము:—

తురకాణ్యం దారతనంలో కసుబాంకు దక్షిణం పరువ్వ
దూరాన ...... కండ్లకాపు తాం తురు ఓబుళమ్మ అనే
ఆయమ్మ కట్టి.... శాలివాహనశకం ౧౧[illegible] అగు
నేటి శార్వరి నామసం...... పన్నెత్తు. పాటి. అదిచేబుళ

పల్లె అని చెప్పుతుంటారు...... కసుబాకు దక్షిణాన అరప
రువు దూరాన నున్న బ్రాంచి రోడ్ పేట - వెనుక బ్రాంకరాం పంతులు
వారు కట్టించినారు. ఈ బ్రాంకారాం పేటకు దక్షిణాన రామ
చంద్రపురం అగ్రహారం అనే ఊరు మధ్యాంధ్ర శేషగిరి
పంతుల వారు కట్టినవారు మండుబ్రా.దవులతో లో
శాలివాహన శకం 1626 అనువేటి బ్రాంవ సంవత్సరంలో
ఆ భూమి ప్రతిగ్రహించి ఆ బ్రాహ్మణ గ్రామం నిర్మించి తమ
ఇష్టదైవము రామచంద్రస్వామి పేరు పెట్టి అందుకు శ్రీ,
త్రయంగాను భూమి వేసు బయ్యింది సంవత్సరం 13 మట్లు
1360 పండెంకు వరహాల శిస్తు మన్నించి మను కూతురుతో
వెల్లిస్తూ ఉండిరి. అందులకు ఇష్టియుతు అలాయిదా
నాంరాయణ రాయణ మారిష. తర్వా -
కసుబాకు తూరుపు తాలు పరువు దూరాన నంబన పల్లె
రామన్న పంతుల వారు ధర్మజ్ఞమై తమ ఇష్టదైవం
పేరుపెట్టి పల్లె కట్టించినారు. రామన్న పంతుల పల్లె పేరు
చెప్పుతుంటూ ఉన్నారు.

[263] .... పైకి చెరువుల్లకై ఇష్టియుతు—

... వానకు పదమట చెరువ్వా వాముకుంటల శరణ
సాంబుల ఇమాంబుల ... రు కట్టించినారు. ఈ చెరువు కింద వరి
పండుతూ ఉన్నది. ఈ చెరువు మధ్య బీమ రామకుతు అయ

ఊరగా మసులుతూరు .. తరణాలు కావు గారి వేయించి
నందువల్ల వారికి ఏం .. దసుమంథం న దుస్తూ ఉన్నది.

౧ మహ్రాష్ట్ర ముఖ తూరు తూర్పు దిక్కుగాం అరపరువు దూరాన
నుసైబుల్తిమూలను ముకుందయ్య అనే కాపు తెలుగు
మయాసా వారి దొరతనంలోను ధర్మార్థం తెంపెంకుంటే
గా వేయించి ఉండెను. ఆ కాపు మృతం అయినందు
చేత ఖాం తరాపంతులు కట్టించిన పల్లెలో ఉండే కాపులు
నాగసాని పత్తి బుల్లారెడ్డి ఆమల బాగా దిగంటి బగడి
వాబంయ వెదురూరి మల్లు వగ్గెరారయితులు తెల్ల
తరణాలు దగ్గరకు వచ్చి ముకుందయ్య తుంటి మరాము
తు వేయించి [illegible] యున్నారు అది
వా... అను మఠిని ఆ కుంటే... వేయించి అచ్చు
కట్టు కట్టించినారు. ఈ పెరు ప్రకారం యాంరయ
తులకు కొం తూర్పు గం దెసముందం నడుస్తూ ఉన్నది.

౧ ఓబుళం పత్తెకు దక్షిణం అరపరువు దూరాన
ధర్మార్థమయి పెడతం ఉంతాపు లతాలంతు రామి
రెడ్డి లచ్చుము కట్టించినది ౧ శిలస్థం

౧ ఓబుళం పల్లెకు దక్షిణం కొం దు పరువు దూరా
నను సింగపేలల్లోను ధర్మార్థం అయి పెడతం ఉంతాపు [illegible]
రామిరెడ్డి వాబన్న కట్టించి తెండి ౧౩ శిలస్థం.

౧ — ముకుంద రాయ కుంటకు తూర్పు కాలువ వరుపు దాం

—రాన ధర్మార్థం రామయ్య పుణ్యయ అనే వర్తకుడు చెరువు

త్రవ్వించినాడు. శకసం॥

[శాలి27] —— ద్వితీయందం బావులు తయిపిరుతు ——

కసు బావికి మశీరా కైబు పంపుసెట్టెను.

౧ ఊరిబావి చెన్నారెడ్డి బిన నంగయ్య వగైరాలు త్రవ్వించిన బావి.

౧ కరణం పుల్లమ్మ గారు త్రవ్వించిన బావి.

౧ నూరుబు చెట్టి త్రవ్వించిన బావి.

౧ ము గడమల్లు త్రవ్వించిన బావి వగైరా కాపులు

౧ నాగులు వాబయ త్రవ్వించిన బావి

౧ రామిరెడ్డి వాబయ వగైరాలు త్రవ్వించినది.

౧ నందలు గారి నారప్ప త్రవ్వించిన బావి

౧ పెసల శింగయ్య త్రవ్వించిన బావి.

౮ — ముఖం బాంతరాపేటలోను.

౧ ఊరిబావి బుడ్డారెడ్డి త్రవ్వించినది.

౧ తోటగడ్డ బావి బగ్గి వాబయ త్రవ్వించినాడు

౧ దిగువ బావి బగ్గడి బావి వాబయ్య వగైరా కాపులు త్రవ్వించినారు.

౧ బాతరాపం తులవారు త్రవ్వించిన బావి

౧ ఆరపురెడ్డి వెన్న వగైరా కాపులు త్రవ్వించిన బావి.

౧౩ మొ॥ ఈ బావుల కిందను మంత్రాగాని వారు ప్రయోగాలు

దవ్వుల తుపాంచ్యే వెంట్రుకలు బొంతు కృష్ణగం దైవమందాలు
నడుస్తూ వచ్చినవి. ఇవాదరు వర్షాదిశం కేట్టుకున్నావే నంత
దైవమందములలో ఒకటి సంపత్తి భూవులకింది దైవమంద
ములకు జైనా డిమొకరరు అయింది తదారభ్యం ప్రాదేశ
కారం సరకారుకు అయములుదర అయములల్లో వస్తూవున్నారు.
భూకరం మీద భూవుల కింది దైవమందాలు మాత్రం
యుస్తం తరాలు మయింగా వారి యేలుబడిగాయతి అను
లు దర అయములు శాలివాహన శకం ౧ ౨ ౩? ప్రమోదూ [క్రీ.శ. 1213]
యుంత నామ సంవత్సరం సరికి ఖాంరిగా నడుస్తూ ఉన్నవి.
మవృత్తి మఖుతుం ఇలాగిను తోష్పసలనాను రేపు
లుబడిలోపు రాభవనామ సంవత్సరంలో గ్రామము వెయ్యి
కరణాలు పాశె ౧౦౦ ద్గ ఉపద్రవం తీర్పు తుప్పే నిమిత్తం దేవ
స్థానం కుంటుకొట్టుకున్నారు వారి శకేసర్లు
౧. మవృత్తి మఖుతుం రుష్టితి పశ్చిమాన వెరు గ్రామముల
గా మంయూం నాం యేలుబడిగాని షష్వారు నగోదాంలాంయ
వేయింబాన బంతివనం ౧. ఈ ౧౯౧ మంఖూం మి యమందు
ప్రతిపన్న ధాన్యాదులు, ప్రయవ్యాదిరసవర్గాలు.

౧ వడ్లు
^ రాగులు
^ జొన్నలు
^ అలసందలు
^ అనుములు
^ సజ్జలు

^ కొర్రలు
^ ఆరికెలు
^ కందులు
^ ఉలవలు
^ పెసలు
^ సామలు

^ ఆముదాలు
౧ జీలకర
^ తెల్లగడ్డలు
^ ఉల్లిగడ్డలు
^ పసుపు

^ పొగాకు
^ నీలం అప్ప తుం. ది

ఈ గ్రామంలోనే తెకాండ్లు తెలగాలు కలరు
పడుగులు ఉలవలు తెలి దుప్పట్లు ముతకవారలు తెలగలు నేలవేసి
కర్రలవి చేస్తారు ..... పాండవి నేస్తూ ఉన్నారు.

ఈ గ్రామంలో ఉప్పరవాండ్లు ఒకటి వృత్తిని
చేస్తూ ఉన్నారు.

ఈ గ్రామానకు అష్టదిక్కులు వివరము:-

౧. పూర్వభాగమందు రెండు పరువుల దూరమున షావాగు
నైదప

^ ఆగ్నేయ మూలకు పరువు దూరాన చెన్నూరు తాలూకు
పైకి మధ్యశా పొండాపోసం పెంబుపేట అనే గ్రామం

^ దక్షిణం రెండు క్షరువుల దూరాన యాం పాలెంలో
కొండపాలు తెలల మల్లవీరు.

^ నైఋతి మూలను రెండు పరువుల దూరమున
చెన్నూరు తాలూకు పైకి మధ్యశాంగనపల్లె.

^ పశ్చిమం పరువున్నర దూరంనను రంపతాడుమర్రి
తాలూకు గ్రామం

^ వాయువ్య మూలను పరువు దూరానను చెన్నూరు
తా..... మధ్యశా అంబవరము.

^ ఉత్తరము ముక్కాలు పరువునను చెన్నూరు తా..
ము. అంబవరం పైకి వంశరాం యదవాండ్లరంబాటి

కొల్లిపాక్రియం బల్లికొండలను సవరించాను.

౧ ఈశాన్యం మలంలను అరవరువు దూరమయినను మొన్నాల
లాలుంపుపైకి మేము తొండ గాల్ల గ్రామం

౨ — డి ౯ మాంపాం మూర్తి
౧౮౧౧ ము

[శాల 29] —— —— × —

౧ శైషియగ్గ్రతుమఖ్యాలు ఖాంత కెమ్మదిన్న వము
వెనర్యొంటు —
౧ మము ఖనర్యొంటు తాము మము కెలుల్లు లపల్లె
శైషియగ్గ్రతు — —
౧ మము మము ఖాఖకలంరుతాము మము ఖాంకుతేటం
పల్లె శైషియగ్గ్రతు ——

— ౩ — — —

[శాల 30] శయుషియగ్గ్రతుమఖ్యాలు, ఖాంత కెమ్మదిన్న
పరగణె వెనర్యొంటు — సదరవాం గ్రామ తెరగాం
శేషాంచలం యాంజ్ఞాదల్లె శిష్ట ష్ప జాగిన్గలు
వైదిక ఉద్యోయులు వారయి ంఖనది కెద్దు పెదకంటం
కాపులు తివర్ణి రెడ్డి లాంతి రెడ్డి వశ్శెలు — —
శేషాచలప్రభువు భాగమందల గ్రామీత
టెక్నారమువాస్త్ర ఖానకు పట్టి మొంప దార్వరమైన తడపకు

నైఋతి భాగమందు పరుగు దూరమున శ్రీశైల స్వామి
వారియున అరణ్యమధ్యమందు వక ఉన్నతమైన స్థలం
ఉండెను అందు కోటీశ్వరుల పాత్రలు అంతం వల్లను దిన్న
అని పిలుచుకునేది కలదు. ఆ స్థలమందు వక బొంతసాగ
ఉండెను గనుక ఆదిన్నపేరు బొంతకొమ్మ దిన్న అని
జనులు కలహిస్తూ వాడుకునేవారు. ఈ బొంతకొమ్మ
దిన్న స్వామివారియున సన్నిధి చెప్పు ఆ సరాను ఉత్తర
భాగమందు కెడ్డి ఫకీర్ ఉన్నందుని చెప్పువారు ననిరి
వచ్చి పడెల్లోని నిలుస్తూ ఉండేది గనుక వక గొల్లవా [illegible]
డు తన మేకల మందలు అడవిని మేపుకొనేనియమ్మని
తోలుకొని వచ్చి మధ్యాహ్నము నందువల్ల రాత్రి వేళ
యుందున్న మంద నిలుపుకొనే నిమిత్తమై వాటి కేదీలు
తావే ఉంచుకున్న గండలు వేసేటందుకున్న పైన చెప్పిన
బొంతకొమ్మ దిన్న అనే స్థలమందలి పడెవడ్డికి తోలుకొని
వచ్చి ఉంచుకొనేవాడు. వాడు అక్కడ వక కుటీరము
కట్టుకొని ఆ మందలవద్దనే ఉన్నాడు — తరువాత
మరికొందరు గొల్లవాళ్లు ఆ స్వామి పృవము ననే మంద
తోలుకొని అక్కడ కుటీరములు కట్టుకుని ఉండిరి. తరు
వాత యున్న దిశ పశ్చిమభాగమందు తూర్పు జనత్రయపతి
మితమందు వారి శ్రీపురం చెందల తోలుకొనిరి.

వెళ్లుతూ వున్న వేలుపుల అనే గ్రామము నుంచి పెద
దంటుకాపులు గొల్లలవారు అనే యింటి పేరుకలిగిన
బొబ్బిరెడ్డి అనే అతను రాజకీయవిత్తము వల్ల స్థలము
ముందు కెంత ఆదాయం సము తో బి పాక్షేత్రము నకు
తీసి వెళ్లావలెనని కుటుంబ సహితముగా గొల్లవల్లెల కెలా
యుక వస్తూ [70/31] కంటే కెమ్మదిన్నె వద్ద చిన్నగొల్ల
పల్లెసా మాన్యముకు వచ్చి అక్కడ నివసించి ఉండి యుం ప
ల్లె బస్తి వేసి అరణ్యమును దిశ బుమాను ఆబాదు చేసి
చెరువు కుంట భావి తెవ్వడి సాగు తూము వేస్తే తప్పు పడిరూ
పు చేసిన విశేషము వల్ల గ్రామములో ఉత్తరంగా యెం యె
దైనా యిరాశి బాబు పితి దరపిదే వాస్తు గ్రామ దేవతను
ఆపేక్షించి అక్కడనే అంచి గొల్లపల్లె కు దక్షిణం వైపున
వచ్చి భావి తవ్వించి రాము అక్కడ కొట్టుములు వేసుకుని
ఉండి గొల్లపల్లెకు ఉత్తర భాగం వందు ఖన వేంకటయ్య
పల్లె అయిన పిల్లవయ్యా (ప్రతిష్ట) పోడి దగా అస్థలం బట్టించి
బావి తె కెంట వే వుండ దపయేయు తెర్పు రకి ఆదే పొల
ములుమును చేసి అరణ్యమును వదిలించి యుండు పోయె
రయు తల్లి తెచ్చి కుదిరి బుమాను చేర్పు రకి
ద్వారుపాలంబి రెడ్డి ఆ బాదు చేసిరి. అందుసంవత్సర
ములు ఖదిసిన తరువాత వ గుత్తె రాబు ఉత్తారాలని

[కైఫీ 31b] గాలువు స్తంభాలు యొక్క పశ్చిమమునకు వెడుతుని
యుండుటమువల్లనే ఉన్నట్టి తరణముగాని యున్న్యవి
సంగ రాజుసంతతివారి యొక్క పశ్చిమ రాజ్యములోని
కోటం నిర్మించుకుని యొక్క పట్టణము గోపురం యుండు
కట్టం రేపుర్పురము మధ్య ఉన్నట్టి గాలువు లోనికి వెళ్లి
మరలం ఉండు ఊరి తరువాత పైన పారు సినగొల్లమందల
దగ్గిరకులంటు చెరువు గుండా రేపురము అందులోంచి తెంకెం
మడి వరి పైరు మండి నించుకు వేసిరి. ఆ చెరువు నీరు వెళ్ళి
కట్టు కాలువ వలు యొక్క గొప్ప మూలకు పశ్చిమం రెండు పదుల
దూరమున తాలూకు మళ్లు కూడా రుమ్మైతే గొల్లపల్లె పొలం
లో అధికముగా ఉన్న పొలము తెం దములను కలిసి ఉన్న
పొలములు తెంక చెరువున నల్లగుంట దక్షిణము నుంచి తెంక
చెరువు నీరు పుష్టి అన్న తను అంచు ప్రవహించి తాలూకు
మళ్లు మూడు మధ్య అప్పు రాజు పట్టణ దక్షిణం వైపున
నుంచి పూర్వం తూర్పునకు గా ప్రవహించి వచ్చి యొక్క గొప్ప
మూలకు దక్షిణం వైపున ఉన్న [కైఫీ 32] చెరువులో
పడుచున్నది. ఇందు నుండే రు మూరప కట్టు కాలువ అని
జనులు పాడుకుంటూ ఉన్నారు. ఇది గాక మధ్య మడుగు
వంక యొక్క గొప్ప మూలకు దక్షిణం వైపున ఉత్తర వాహిని
గా తాలూకు మళ్లు మూడు పైన మ4 పూర్వోత్తరపు పాత

కరపత్రిక్కుకు పొలిటిక్లీ ఉంచితే కుట్ర జరిగి వెళ్ళుల పత్రాపా లంగాను ఆ దేవెంకు అనకట్ట వేసి లారగ తవ్వి ఉరిపెరదక్కు కాల్వ అనే నాల లంమలంఖ నీరుపట్టు సదరవాంరపురలగా నిలుస్తున్నది.

ఈ ఖండతెమ్ముదిన్న గ్రామము కూడ విద్యానగర సింహాసనాధీశ్వరులైన వీరకృష్ణదేవరాయ మహారాయలు వారి దేవులబడిలో స్వల్పముగా ఉండేమనుకున్న చెందుకుని పత్తెమగాను రాయశాసనము స్వల్పముగాని మొదటి శిలా ప్రతిష్ఠితుండు గ్రామము మొలకొని వెళ్లిస్తూ ఉండెను.

తరువాత వీర(శ్రీ) అచ్యుతదేవమహారాయలవారు రాజ్యకాలము చేసినప్పుడు ఈ ఖండతెమ్ముదిన్న అనే పత్తెస్వల్పముగా ఉండేదిగనుక [శ.స. 1328] రాయశాసనము ప్రకారం ఉల్లేఖరు లగినిచి వెళ్లిస్తూ ఉండెను. అచ్యుతదేవరాయలు రాజ్యపరిపాలన కర్తలైన తరువాత ఆ రాయ్యపరుసయ్య అనే అయ్యనకు ఘండికోట సీమ నాయంకరానకు పాలించ యున్న ఉండగా వారి తల్లుమంచి పాలుపత్యం చేస్తూ ఉన్న నరసప్పయ్య అనే ఆంగ్రస శ్రీవత్సగోత్ర, వీరమరాజయ్య గారికి కుమారుడైన తిరుమలయ్యగారికి కడపసీమ ఖుత్తకు ఇచ్చి ఉండగా కడపసీమలో ఉండే ఖుమారికాలంలో

వెన్నెఖంతమెమ్మ దిన్నెగారు మరికొట్నంరీ నందూంతలు
నన్ను ఊర ఉలొగాశి రెంగండు ప్రసన్న వైంకటిరు వెంకటేశ్వర
దేవునికి పెరితోరకాలమందు దక్షిణ గ్రిదనతలకి పాలకి
చేటింబట్లుగా ధారపోసి యున్నారు. ఇందుకు
రఘువు వలు ఖంతమెమ్మ దిన్నె గారు వందల
శ్రీ విష్ణుదేవాలయము పెరికారముల నమ ధ్వజస్తంభ వేదికకు
లయన్న వైపు యున్న శిలా [శాల 33] శాసనము శాలి
వాహన శక వర్షములో 1674 అంగిరస సంవత్సర ఫాల్గుణ
బ 11 లు తారీఖున వ్రాసి యున్నది.

ఆ తరువాత దేవ రాయలు రాజ్యం ఏలుతూ ఉం
న్నప్పుడు ఖంతమెమ్మ దిన్నెగారు వారి శ్రీ తిరువేంకటేశ్వర
దేవునికి అరసింపులకెనదుసూర్య ఉంచెను.

తరువాత శ్రీ వీరసదాశివ మహారాయలువారు
రాజ్యభారము చేసేటప్పుడు శాలివాహన శకం 1828
అటునేటి నళ సంవత్సర ముపర్యంతము నడిచినది

తరువాత సదాశివ రాయలు లేయిబడి లోనే
వారికి దక్షిణభుజాలందుడైన ఆత్రేయస గోత్రుడైన
కుత్రిరామరాజు తిరుమల రాజు అయ్యగారికి మేనల్లుడైన
సూర్యవంశోద్భవుడైన వాసిష్ఠ గోత్ర మండలాధి
పౌత్రుడైన కొండాల రాజు అయ్య పుత్రుడైన శ్రీమన్మహా

ముందె తిమ్మరస నాయంకారము కృష్ణదేవ మహారాయలుంగారు
నడిపసీమ ప్రభుత్వం చేస్తూ ఉండినప్పుడు వారికి తళ్వాయిము
కార్యకర్తలైన చెన్నప్ప నాయుడు అనే [Fol 33 B] అతను
కొంతకాలము వెల్దిన్నె గ్రామం ఆదివరకు బస్తి అయినవల
సంవత్సరం కన్న ముందివెను సంవత్సరం ఇక్కాం పొంలెంతలు తె
ల్పుతూ వచ్చినందునను దివాణంకెంద బుద్ధిచేసి తిరువేంగ
ళప్ప అనే దేవునికి గ్రామానను చేరు వ్రాయించేదనుకు తువ్వాడులోన
ను ౩౦ ౧ పండుం మడి నిర్ణయించి యిచ్చినారు. ఇందుకు
రుజువు మునుపు కొంతకాలం వెల్దిన్నె గ్రామము ముందల సదరవా
శాలయము మహాద్వారముకు ఎడమ పక్కన బాజాన
తిరుమలవారి నిలువ పాతియున్న శిలాశాసనం శాలి
వాహన శకం ౧౪ ౭౦ అగుసేటి నళ సంవత్సర మార్గ
శిరశు ౧౩ లు తారీఖున వ్రాయించి ఉన్నది.

సదాశివరాయలు రాజ్యభారం చేస్తూ ఉండగా
శాలివాహన శకవర్షములు ౧౪౮౬ రక్తాక్షి సంవత్సర
ముందు యియువరాజైన బడెరామరాజు దక్షిణపం
చ పాదుషాల వారివల్లను నష్టి అయిన తరువాత
సదాశివరాయల వారికి దేశం కొంత స్వాధీనముగా
ఉండుట్లు యున్నది గనుకను సదాశివరాయల తమ్ములు
ఉడికొండను [Fol 34] న్ను తిరుపాలను పెనుగొండ

సింహాసనాధీశ్వరులైన శ్రీరంగరాయలు వీరవెంకట
పతిరాయలువారు ప్రభుత్వం చేసేటప్పుడు నన్నూరెంట
కొమ్మూరిదిన్న పాలెమత ప్రభువు మవృత్తి ఉద్యోగులుగా
వున్నవారితో వెళ్లి తురుష్కుల చేరుచు కొన్నిదిన
ములు బట్టి వీరప సమస్థానాధీశులైన మల్లి రామల్లమరాజు
గారి ప్రభుత్వము లోకి వచ్చినది అప్పుడున్న ఉద్యో
గులతో వెళ్లి తురుష్కులై వెను.

మల్లి రామల్లమ రాజుగారి కుమారుడు
అనంతరాజువారు ప్రభుత్వం చేసేటప్పుడు నూరెంట
కొమ్మూరిదిన్నలో పైన చెప్పిన ప్రాంతంలో ఉరాడ్డి సంతతివా
డైన ఆనారెడ్డి ఆ వేళ అతను బాలుడు బాలంభావంతో
ఉండెను. ఈ గ్రామములో వచ్చిన వంశంగలవారు ఆ
నారెడ్డితో బాలుని బాధపడి చూడ ఆనారెడ్డిని
పెత్తనం వాసి చేయుంచవలెనని ప్రాంతపుంబ మల్లి
అనంతరాజువారివద్దకి పోయి ఆయన వద్ద ఆర్జి
ఉంచి కొన్నిదినములుండి రాజుగారు పాదాలు పట్టు
తూ ఉండేవాడు వచ్చినాడు ఈ గ్రామములందు ఉదయం
పేర దండిత ప్రధానసాత్వరమంజు [7 ౦ 34] అనంతరాజు
గారు దేవాముబద్ధకంగా ఉండి పదత మూండ చూచి నూరెంట కొమ్మూ
రిదిన్నమంగళం వారు శరీరము బాగా పట్టేవాడు కొట్టు

57

పిలుస్తామని సముద్రుల తోటి చెప్పగా వాళ్ళు వచ్చి
పిలువగా ఈ మంగలవాడు పైవారికి ఆగకుండా తన
పొదికొడా పట్టుకుపోయి రాజుకు పాదసేవ చేస్తూ ఉండ
గా అంతట ఆ రాజునకు నిద్ర వచ్చి పై మురళ ఉండగా తన
బుసిమిచ్చుట పనిస్సగెడ్డము కత్తి తోనున్న తనరొమ్ము
నెత్తిమీద రాజుకు మెలుకువ తగలకుండ పనిచేసి
నాడు. తిరుగా యెప్పటివలెనే పాదాలు పిసుకుతూ
ఉండగా మరికొంతసేపటికి రాజుకు మెలకువ అయి
ప్రాతఃకాలస్నానం చెయ్యను ఆ మంగలవాడు దగ్గర ఉండి
శిరస్నానం కావలసినదని మనవి చేసినాడు ఆ రోజుని రాజు
అడుగగా రాత్రి లనవారు నిద్రలో ఉన్నప్పుడు క్షౌరం చేసి
నానని చెప్పినంతట ఆ రాజు సంతోషము పొంది అర్థం చెప్పిం
చుకొని రాజుకుని వాని పని చేయుటకు వెళ్ళుకొని రమ్మని
వచ్చెను ఆడుగరా అని రాజు సెలవివ్వగా వాడు
మరియు అడుగను [గీ ౦ 35] తన మనసులగాదల
చింతకెమ్మ దిన్నె అనాకారి ద్విమారివాడు రుష్ట్రాలు కొంపల
నే కొంత్తె చేత చింతకెమ్మ దిన్నె అనాకారి ఆనిబహు
మర్యాదలు చేసినాడు అతన్ని తలకెత్తిలాంగానచిలా
కు తేవలసినదని విన్నపం చేయగా రాజు ఆ వాడు
వర్ణపించి అనాకారి ద్వని తలకెత్తుమని సెలవిచ్చినారు

ఆప్పుడు సిద్ధవటము నుంచి రాజు తాంబూలమునకు మంది
వచ్చియుంతకు వచ్చి దివ్య మంచి అన్నారెడ్డిని సిద్ధవటమునకు
తీసుకొనిపోయెను అక్కడ మూడు దినములు ఉంచిరి ఇంత
లో అన్నారెడ్డి భార్య యింట్లో ద్రవ్యము యున్న సంగతి
వారిచే బంగారు ఉండే రస్సు వేయించి తానున్న సిద్ధ
వటమునకు పోయెను అనంతరం రాజుకు మాత్రె వెన్నముక్క
ఆనేకు సన్నిధి దివానులుగా వుడు పుతుం ఉం. దొడగాల
యుమ వద్దికి పోయెను ఆ దుర్గా ఆలు వరవాలు పోరాలు
మొండ ప్రాంకు వేసి పొదాంతిలం తురాలు తెంగా దొంతు
వచ్చనని ఆరుచు అడుగగా తన పెన్నిటి తలతోను తీస్తి
ట్లు (శ్రీ రాజుగారి సెలవు) యిచ్చినారలు రాజుకు అయితే
నిర్ణ టెంల్ 35రూ పరాంధికాని ఆపరాంధి తెండి ఆయు
ప్పుడు ఆనుకేసు ఇతం చేస్తున్నారు పనివు సిల పోతుండ
తలకొట్టి ఒకం మాప్పు వేశాలు బంగారు తలయిస్తున్నా
నిచెప్పగా ఆమె సన్నిధిపోయెను అనంతరం రాజుగారికి ఆ
విశేషములుగా చెప్పినంతట ఆ దినం అన్నారెడ్డిని
తలకొట్టుమని తలారికి సెలవిచ్చినది అక్కడైదని
తెలుగా రాజు వాను తుంవెసెను ఆ పి వచ్చి రాజు
తూర్పుండి అన్నారెడ్డిని సమకాన్యనకు పిలుపించి
అతను యేమేమి ఆకలి త్యాగములు చేసినాడని విమర్శ

నే [illegible] ప్రతినను మరిచిపో [illegible]

దివాణం [illegible] [illegible]

ఖు [illegible] అనుసందున మన్న [illegible] న్నారెడ్డి [illegible]

[illegible] చేసి [illegible]

[illegible]

వచ్చి ఆన్నారెడ్డిని [illegible] తోడని [illegible]

ఆతని భార్య బంగారు పువ్వులు [illegible] చెప్పగాను

మీరు [illegible] బంగారు [[illegible]] [illegible] చెప్పి

రాజు పాదముల వద్ద [illegible] బంగారు పువ్వులు [illegible]

మీద [illegible] చేసినది. ఆంతట రాజు [illegible] సంతోషించి

అన్నారెడ్డిని [illegible] చేసి [illegible]

[illegible]. ఆంతట ఆ నాన్నరెడ్డి ఆతని భార్య [illegible]

ఉన్న ఆనంతరాజు [illegible]

[illegible] మీరు [illegible]

దయచేయ వలసినదని [illegible]

[illegible]

వచ్చిను పది పదిహేను దినములు [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

కట్నం తాంబూలాలు ఇచ్చి శ్రీయమపాలు ఆయా
గ్రామాలను శాశ్వతముగా ఇచ్చినాడని గ్రామా
లలో చూపుతున్న కవి నవరత్నాలు కొన్ని గ్రామములకు
పెట్టి రెడ్డిని ఆ తరువాత ప్రక్కనున్న ఉద్ధరించి తిరునాళ
శ్రీ ౦ మ. శేఖర ఇచ్చి దేవతిని ఆస్థాన [Sl. 336B] లిఖిత
పేరు చిన్న ముక్త గంధాలు అని జనులు వాడుకగా చెప్పుకుంటూ
స్థలంలోని చిన్న ముక్త గంధాలు అని వాడుకలో ఉన్నా
యి. ఈ ప్రకారం చిన్నముక్త గంధాల సంతోష
పడక తిరుగా సిద్ధవటం అంపించారు.

ఈ అనంతరం కాగా రేపల్లె బడి లాదివున్న
ఇంత తెమ్మని చిన్న గ్రామముల మళ్ళీ ఉద్యోగం లాగి
వెళ్ళుతూ ఉండేను. తరువాతను మళ్ళీ తిరువేంగళనాథ
రాజు అనే ఆయన కైంకర్య ప్రభుత్వం చేసినాడున్న
అలమేలుమంగ తాళ్ళపాక వారి తమ్ముడు ఆయాసీమ
అక్కన్న మాదన్న అనేవారు బ్రాహ్మణులకు స్వాధీనము
చేసి ఉండగా అక్కన్నమాదన్న గారి తమ్ముడు పాదితాలం
నప్ప అనే బ్రాహ్మణుడు ఆయాసీమ ప్రభుత్వం చేసి
నాడని స్థలకైఫీలు చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు. అప్పు
డు ఇంత తెమ్మని చిన్న గ్రామము ఉద్యోగం లాగి
వెళ్ళుతూ ఉండేది.

తరువాత యింపిమ ఢిల్లీ ఆలంగీరు బాదుషా
వారికి రుజువు అయిన తరువాత వారి తల్లి నుంచి [2వ187]
సైదు మీరా రాం ఉర్ఫ్ సేకు నాంఖాంను అనేటు వారు వచ్చి
సిద్ధవటం తాలూకా వగైరాలున్ను సుబాగిరీ చేస్తూ వుండ
గా గొంతెమ్మ చిన్న గారున్ను రెడ్డి సుబుత్రెడ్డి అనేవాడు
ప్రబలుడై వుండి గొంతెమ్మ చిన్న గారున్ను ఉత్తరసేటు సుతుని
అలాయిదా మృశాగ్రం విడ తీసుకున్నారు. తరువాతను
మీరు ఖమియలీం ఖుల్పారాఖాంను వారు వచ్చి కడపసిద్ధవటం
ము వగైరా తాలూకాయిలు సుబాగిరీ చేస్తూ వుండినప్పుడు
వారి రోమిలు బదిలీ ఖరీరి నది—

తరువాత నవాబు దావూదు ఖాంను వచ్చి కడపవ
గైరా తాలూకాలు సుబాగిరీ చేస్తూ ఉన్న కడపయిలాఖా
ము వెన్నూర్నలలోకి వెళ్ళుతూ ఉండెను నవాబుదావూదు
ఖాంను ఉత్తరదేశానకు వెళ్ళిపోయిన తరువాతను శాలి
వాహనశకం 1630 అగు సర్వధారి సంవత్సరం లోనాయుడి
ము యరాణా నవాబు అబ్దులనబీఖానుడు కడపసుబా
గిరీ ధారతనం చేస్తూ ఉండగా యింగొంతెమ్మ చిన్నగారు
ము కింద రూపు అయిన మజురం పత్రాలు:— -
[3287] గ్రామానికి పశ్చిమం అరపరుగు దూరమున
దేరంటూరావు బసిరెడ్డి అనేవాండు పల్లెకట్టించినాడు.

అది ఖుశిరెడ్డిపల్లె అని చెప్పుతుంటున్నారు. తరు అబ్దులునబీ
ఖానుడి ఏలుబడి అయిన పిమ్మట ఆతని కుమారుడు అబ్దు
లు మహమ్మదు ఖానుడు కడపలో దొరతనము చేస్తూ వున్నప్పుడు
వ్యవహారశుద్ధుడైన నియోగి నాదెండ్ల అయ్యప్ప అనే బ్రాహ్మణుడు
కొంతకాలము తన గ్రామానికి పైన ఖుశితి భాగము దు పరు
గు దూరాన పల్లె కట్టించినాడు అది యిప్పుడు నాదెండ్లపురం
అని ప్రజలు చెప్పుతుంటూ వున్నారు. ఈతని తరు అతని
తమ్ముడైన అబ్దుల్ మోసుం ఖాను కడపలో దొరతను
చేస్తూ వున్నప్పుడు అతని ఏలుబడికిందను యీ గ్రామ
ము వెలు పరగణా చెన్నూరులోకి చెల్లుతూ వుండెను. తరు
వాతను శాలివాహన శకవర్షములు ౧౬౭౫ శ్రీముఖ
సంవత్సరం లగాయతు శకం ౧౬౭౯ యీశ్వర సంవత్సరం
వరకు నవాబు కడప అబ్దుల్ మజీదు ఖాను యేలు [ఫస
38] లుబడిలో గ్రామం చెల్లుతూ వుండెను. ఈతని యే
లుబడిలో రసూలు ఖాంయీ అనే తురకవాడు గ్రామ
మానికి పైన ఖుశితి భాగముందు అరపరుగు దూరమున
కొంత పొలం కొంత కట్టుగుత్తన తీసుకుని పల్లె కట్టించెం
దున అది రసూలు పల్లె అని చెప్పుతుంటూ వున్నారు
దవులతుఖానుడనే మరివకటి తురకవాడు గ్రామానికి
దక్షిణభాగమందు అరపరుగు దూరమున తన పేరట

పల్లెకట్టినందున అది దవ్వులత్తుప్పురం అని జనులు వాడు
కుంటూ ఉన్నారు. సాలంబాందు ఖాను అనే తురక
గ్రామానికి ఆగ్నేయ భాగమందు 3 ఘడియ దూరమున
పల్లెకట్టినందున అది సాలంబాదు పల్లె అని జనులు
వాడుకుంటూ ఉన్నారు. ఆశీదు ఖాను అనే తురక
గ్రామానకు వాయువ్య భాగమందు అరపర ఘడి దూరము
న పల్లెకట్టించినాడు అది యిప్పుడు ఆశీదు ఖాను
పల్లె అని చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు గ్రామానకు పశ్చిమ
భాగమందు అరఘడియ దూరమున పెదకంటి కాపు
వెన్నమరెడ్డి అనేవాడు పల్లెకట్టినాడు గనుక వెన్నమ
రెడ్డి పల్లె అని ప్రజలు వాడుకుంటూ ఉండేవారు
[శాలి 388] ఆ పల్లె యిటీవల అయిదారు సంవ
త్సరములు మనీనపిమ్మట ఆ పల్లె కాలం పొలము నందున
ఆ స్థలం విడిచి అక్కడికి తూర్పున తిరుగా పల్లెకట్టినారు
అదే యిప్పుడు వెన్నమరెడ్డి పల్లె అని జనులు వాడు
కుంటూ ఉన్నారు.

ఈశ్వర సంవత్సరం భాద్రపద మాసమందు ము
రాహాపత్తుల తాలూకు సరదారుడైన బలవంతరావు తో
లాయుచేసి మసీదు ఖాను బండెకనము వద్ద గర్ది అయిన
నాటికి శకం ౧౨౬౦ బహుధాన్య సంవత్సరం

లగాయతు శకం ౧౬౮౩ విషు సంవత్సరము వరకు అబ్దు
ల్ మోసుం ఖాను కడప దఫ్తులకు నేసేట్లు పుడువారి
రేవులు ఖర్చులో యీ గ్రామము ములు వెనుర్కొంరు గొర్లెల్లు
తూ ఉండెను. శాలివాహన శకం ౧౬౮౪ చిత్రభాను
సం॥ లగాయతు అబ్దులు హకీంఖాను కడప సౌలతు
చేస్తూ ఉండగా తారణ సంవత్సరమందు హకీంఖా
నితో తప్పుల్ల పడుచు షాహాసాహేబు అనే ఆయన
ఖంత మెట్టు దిన్నె గ్రామాన వాయువ్య భాగమున
కెంత పాలెం [Ref 39] టం వేసి ఆ మెం పేరట
పత్తి కొట్టించు నది ఇసుక అది షాహాసాహేబు పేట అని
జనులు వాడుకుగా వారు అది మలపల్లె సంవత్సరము
గానే అలంయిదాం మవుశైగా షైటం అయినది.

పార్థివ సంవత్సరమందు మల్లు మహుకుండు
పశ్చిమ భాగమందు పరుగల మూరమున అతాంఖానుని త
మ్ముడు హైదరు మియ్యాఖాను అనేవాడు ఉండు
తున్న బాలు అనే వేశ్యాస్త్రీ యీ గ్రామంలో పాలెం
కొంత కోటం వేసి గ్రామం కట్టించినది అదిమలపాడు సం
వత్సరమందు అలంపాడు మవుశైగా దాశులు అయినది
ఆ గ్రామం పేరు బాలుపల్లె అని జనులు వాడుకుంటూ
ఉన్నారు. ఈ ఖంత మెట్టు దిన్నె గ్రామం శాలివాహ॥

శకం ౧౭౦౦ విళంబి సంవత్సరం వరకు ఆలోంఖ్యానందమ్మగారు
గోవెల్లుతూ ఉండెను. వికారి సంవత్సరము నుండు నవాబు బహా
దరల్లీఖాను బహాదరువార్ని కడప సిద్ధవటం తాలూకాలు
స్వాధీనము చేసుకున్న తరువాతను యీ బహాదరు యే
లుబడిలో శార్వరి సంవత్సర [హిం౧౧౯౫] ముందు వెనుక్కారి
పరగణా వ్యవహారము చేస్తూ ఉన్న గాజులపల్లె నరసన్న
అనే బ్రాహ్మణుడు ఖాం తిమ్మచిన్నగారి స్థానకు వాయు
వ్యభాగము ముందు పల్లె కట్టించినాడు అది యిప్పుడు నరసన్న
పల్లె అని పిలువబడుతుంటూ ఉన్నారు.

తర్వాత శుభకృతు సంవత్సరం వరకు బహా
దరు యేలుబడి అయిన పిమ్మట శాలివాహన శకం
౧౭౦౫ శోభకృతు సంవత్సరం లగాయతు టిప్పు
సులతాను యేలుబడిలో శోభకృతు సం॥ అబ్బలు
ఖాందరు అనేటు రత్న వెన్నారు పరగణా తొంతూరు దాయీ
గ్రామం వ్యవహారం చేసినాడు.

తర్వాత కొండ్రి విశ్వావసు పరాభవ యీ
మూడు సంవత్సరములు నిన్న ఉప్పరగారంపు అనే బ్రా
హ్మణుడు వ్యవహారం చేసినాడు ప్లవంగ సంవత్సరం లగాయతు
కీలక సంవత్సరం పర్యంతం టిప్పు ఆక్తొప్పునమాన్లూరు
పరగణా తొంతూరు దా యీ గ్రామం సంయుదురవా

సాహెబు ఆ సైతురత వ్యవహారం చేసినాడు తరువా
తను సౌమ్య సంవత్సరము న్నుంచి లోపసుల్తానుల రేమేలు
బడి ఆగాదే సయదు రహీంఖాను జరిగినది. ఈసుల
తానుప్రభుత్వములోను బంతకొమ్ము చిన్నారెడ్డి పెదతండ్రి
కాపు అయిన ఓబుళరెడ్డికి రెడ్డితనంమాన్యము గాయిమాన
నిర్ణయించుకున్నారు.

తరువాత శాలివాహనశకం ౧౭౧౨ సాధా
రణసం గ్గిలకొండని బాంముల్లా [illegible] ఖాన తెప్పునుంచి
మయూం దుద్దప్పలాం పాలే షేఖు వలీ దుర్గ్ ఖాంనుపై న్యూదు
తెూంవల్లి కడప సిద్ధవటం తాలూకాలు ఘుండికొండు సహా
తాంగా చేసిన తరువాత ఆ షేఖుసు చౌదాలిగా సాధా
రణ సంవత్సరం సావడి గోవింద రాయుడు రియాం గామం
అమలు చేసినాడు. విరోధికృతు సంవత్సరం రియాం ఉరి
రెడ్డి ఒబుళరెడ్డి అనే అతను వ్యవహారం చేసినాడు.
అంతట ఆ షేఖు సురంకొండ దగ్గిర గర్ద అయినత
రువాత బనగానిపల్లె నవాబు అసదల్లిఖాను సుబే
దారిలో పరీధావి సంవత్సరం లగాయతి ఆనందసంవత్స
రం వరకు ఈ గ్రామం రెడ్డి ఒబుళరెడ్డి అనే అత
ను వ్యవహారం చేస్తూ ఉండి ప్రమాదీచ సంవత్సరంలో మృ
బంతకొమ్ము చిన్నా గాజులనాకు ఆక్రయం భాగమందు

శ్రీరఘుదియుదరారామందు పేడుకొల్పించి కొండమల్లను
తెలగంచ రెండవ వాళ్లను కాపురములు కుదిరించినాడు అది
యిప్పుడు కొత్తపేట అని చెప్పుతుంటూ ఉన్నారు.
తరువాత రాక్షసనామ సంవత్సరములలో
అర [1 ?] లు అమీనుసాహెబు సుబేదారి
చేస్తూ ఉండగా నలసంవత్సరంలో నాల్గునెలలు గంగన
పల్లె అనే తాలూకు మఖ్యాము పైకి మధుకాగారము
కరణం మల్లంప్ప వగైరా చేసినాడు తరువాత సదరు
ఇంతకుముందు దస్త ఓబుళరెడ్డి ఆముయిలు చేసినాడు తరు
వాత పింగళ కాళయుక్తి సంవత్సరములు రెండు యేళ్లన్ను
బనగానిపల్లె అసదల్లీఖాను సుబేదారీలోను సదరు
ఓబుళరెడ్డికే అముయిలు అయి ఉండగా ఓబుళ
రెడ్డి మోసుకాం తేల్లు కొండలందులకు గాలుకొందకు
పోయిందె చెస్తూ కరణం యెమ్మల్లమరాజు అనే యితను
తన వగైరా అప్పగింతచేసి పోయెను కురుకరెమ్మల్లమ
రాజు వగైరా చేసినాడు —
సిద్ధార్థి సంవత్సరంలో రాజాసందాలోల
ఫవాదరు కదప సుబేదారీ చేస్తూ ఉండగా అతని
లోట్టునుంచి రఘులాలా అనే ఖాయితు అతను యిలా
[illegible] చేస్తూ ... తలాదా అమలుచేసి

నాడు శాలివాహనశకం ౧౬౭౭ కా(శ్రీ)సంవత్సరం లగాయితి
దేశంతంపిన్ [Vol 41] యింకా అక్షర బహుదరువారికి
స్వాధీనాలు అయిన శాలివాహనశకం ౧౭౩౭ ప్రమో
దూత సంవత్సరం వరకు తంంపినట్టు యింగ్లీషువారియొక్క లోబడి
లో బయలు కలారాం ఉన్నది.

ఈ గ్రామంలోని దేవాలయములు:-

౧. ముఖ్య ముఖ్యకూడలిలో శ్రీ జనార్ధనస్వామి దేవాలయం
మానవ్యం నడుస్తూ ఉన్నది. గనుక పూజితలదు.

౧. దీనికి దక్షిణం వైపున శివాలయము-

౧. హనుమంతరాయని దేవాలయము-

౧. ఇందుకు తూర్పు విఘ్నేశ్వరుని దేవాలయము.

౧. ఇందుకు తూర్పు మేదలమ్మ అనే దేవత దేవాలయము

౧. ఇందుకు దక్షిణం పాదమ్మ దేవాలయము

౧. గ్రామానికి పడమట గవిని దగ్గిర ఆ సోమేశ్వరుని
దేవాలయము.

౧. గ్రామానికి దక్షిణం చెరువుకట్ట దగ్గిర గంగమ్మ దేవా
లయము-

౧. గ్రామానకు ఆగ్నేయం పనములో పనవు కామేశ్వర
దేవాలయం

౧. ఇందుకు దక్షిణం హనుమంతరాయని దేవాలయం

[శాల 41B] ౧ ఇందుకు పశ్చిమం వీరభద్రస్వామి దేవాలయము

ఇందుకు నైఋతియందు అనంతపురం గంగమ్మ

౧౧. గ్రామములో రెడ్లు కరణాలు మొదలైనవారు
లోగడను గ్రామానికి దక్షిణభాగమందు చెరువుకట్టించిరి.
అదియిటు తరువాతను మయానా కడపనవాబు అంధ్రా
అబ్దుల్ మహమ్మదు ఖాను దొరలకు చేస్తూ ఉండగా
చెరువుకట్ట శిథిలమై పోయి ఉండగా ఆకట్ట పైన పని
చేయించి మరస్తు చేయించగలందులకు ఒంత తెమ్మదిన్ని
రెడ్లు కరణాలు కాపులు కమ్మవారి పేరిటి దసవందము మా
న్యం ఇచ్చి ముత్తూంచేను ఇంత దసవందము నిర్ణయించి
యిచ్చినారు. శాలివాహన శకవర్షములు ౧౬౬౯ అగు నేటి
ప్రభవ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౫ లు తారీఖున వ్రాయించిన
శిలాశాసనం చెరువుకట్ట దగ్గిర గంగమ్మ దేవాలయం యెదుట
ఉన్నది. —

[శాల 42]. ఈ గ్రామము వద్దనున్న కొత్తపేట లోనున్న
తెల్లబట్టలు నీలిబట్టలు నీలివి చీరలున్న తెల్లవి ధోవతు
లున్న ముతక పోగువలు సన్నవి పావు వెలవి అవితఘాటి
ఇంతకు కొంచెం రొక్కపు వెలపెట్టిన యుతరము లే
యునవి ఘర్షా యిస్తే చేస్తున్నారు.

ఈ గ్రామములో పయిర్లు తియ్యే ధాన్యాలు:—

౧ వడ్లు	౧ ఆరికెలు	౧ పెసలు
౧. జొన్నలు	౧ సెనగలు	౧ ఉల్లి జీలకర్ర
౧. రాగులు	౧ ఆముదాలు	౧ ఆకుతోటలు
౧. అనుములు	౧ తెల్లనువ్వులు	౧ అరటితోటలు
౧. సామలు	౧ జొంపువెల్లి	౧ టెంకాయచెట్లు.
౧. నిమ్మతోటలు	౧ అలసందలు	
౧ సజ్జలు		

గ్రామానకు అష్టదిక్కులయందు వుండే స్థలాలు గ్రామములు వివరము –

౧. మపూర్వం కింతకిందను దిక్కు గ్రామానకు పూర్వభాగ మందు అరపరుగు దూరమున తాలూకు మద్దికెరు మఖ్య బాగ్గ తేటి పల్లె రామా రావుపాడికి కుంటసాను సాపుంకాలు.

౧. ఆగ్నేయభాగమందు అరపరుగు దూరమున మద్దికెలు ములపల్లె మున్నారు.

౧ దక్షిణభాగమందు మూడుపరుగుల దూరమున పాలకొండల అవల రెండు పరుగుల దూరమున రాయలచెరువు తాలూకు మద్దికెరు నాగపట్టి పల్లె అనే గ్రామము –

౧ నైరుతిభాగమందు పరుగు దూరమున మద్దిగారి పల్లెయిలాంకే మున్నారు.

౧ పశ్చిమభాగమందు పరుగు దూరమున మాచనూర్ల రుపైకి తొండిగాల్లకు పెద్దమురారి కప్పలచెట్టు పల్లె

౧ వాయువ్యభాగమందు రెండు పరుగుల దూరమున మఱి
చెన్నూరు తాలూకా, మఱి తాడిగొట్లగ్రామం
౧ ఉత్తరభాగమందు ఆరపరుగుల దూరమున మఱి చెన్నూరు
పైకి మఱి బర్ణాపల్లె—
౧ ఈశాన్యభాగమందు పరుగుల దూరమున మఱి మఱి
కొండపైకి మధ్యశై ఉల్లూరుల గ్రామము మఱి—

———— ✻ ————

నెం(43) క్షేత్రయాత్రలు మఱి తెలుగులపత్రియలాన్ని
పరగణె చెన్నూరు సదరవు గ్రామతుల్లర్లాలు
ఆయాక్షా వల్ల కాంమన్న కొందండరామన్నగారు
ఉభయముల వారియుంటెనది.————

శ్రీ తిరుమల వెంకటేశ్వరుల మహాస్థ
లానకు పశ్చిమాప ద్వార వైపన కడపకు దక్షిణభాగమందు
వాండ్ల చెన్నూరు పరగణాలో అడక వైపయున్న మధ్యన
ఖంట తెలమ్మూది స్న గ్రామానికి ఆగ్నేయభాగమందు సా
మాప్యములోనె మధ్యశై మఱుకూంటి లోకి చెత్లె తెలత్రపేట
అనే పేట ఉన్న స్థలమునందు పూర్వమున సూర్యకుమార్లు
అనే రాజులు అన్నదమ్ములు ఉభయులున్ను పొంబుబంది
చేసుకుని ఉండిరి. ఆస్థలమందు పరాయుముచేత మఱి
గ్రామము చేగడను అది అంతకంతకు విస్తరించినందున

అది సూర్యక్షత్రియ మహారాజుని పట్టణము అని చెప్పుకునేవారు. ఈ సూర్య క్షత్రియ మహారాజు ఇక్కడికి దక్షిణ భాగమందు రెండు పరుగుల దూరమున పాలకొండ తనమ మీద పైన చెప్పిన సంపెట తాత గురువరాజు అనే ఆయన నలభైయొక్క బొబ్బిలి సంపిసిండు గనుక ఆదిసూర్యక్షత్రియ మహారాజుని కాలము అని ప్రసిద్ధి అయి ఉన్నది. తాత గురువరాజు సూర్యక్షత్రియ మహాక్షత్రియ కైఫియ్యతులు సిద్ధవట తాలూకా పైకి వచ్చిన మెకంజీ పల్లె గ్రామము లోకల్ కైఫీ యత్తులలో వర్ణ్యం[7ol 43B] గా వ్రాసి ఉన్నది.

పైన వ్రాసిన సూర్యక్షత్రియ మహారాజుని పట్టణము రూపుఅయి ఉన్నప్పుడు అందుకు దక్షిణ భాగమందు అరపరుగు దూరమున వడ్డిదిన్న అనగా ఉన్నత మైన భూమి కలదు. ఆది న్నమీద ఇనుప కొలుములు వేస్తూ ఉండేవారు. ఆ యినుప కొలుముల దగ్గర పనులు చేస్తూ ఉండే తూలుజనం ఆ కొలుము ల వద్దనే దిన్నమీద కొంపలు కట్టుకుని నివాసము చేసుకొనుండిరి తరువాత ఆ స్థలమందు కొందరు కాపులు చేరి కొంత అడవి నరికి పొలం చేసినందున అది వడ్డి పల్లె అయినది. ఆ పల్లె సామీప్యమున ఇనుము కొలుములు చేస్తూ ఉండే దము వల్లను ఆ పల్లెకు కుర్ర కొలుముల పల్లె అనిన్నీ పాల కొండ అనే కొండకు ఆ పల్లె సామీప్యమయి ఉన్నందువ వల్లను కొండపల్లె అనిన్నీ జనులు కొల్లి పిలుచుకునేవారు

త్రెటుపిమ్ములే ~~ఈ~~ పల్లెకు ఉత్తరభాగమందు పరువు
దూరమున ఉన్న పరగణె వెనూర్లు పైకి ముఖాశా ఉంన్యారు
గ్రామములోకి యీపల్లె అనుకువవేసుకుని ఆ ప్రాంతి
కరణం రయాల్లు వల్లి సంగరాజు సంతతివారైన మిరాశీ
దారులు కెల్లూలపల్లెలో మిరాశీ బాబు రేవులు పరభుక
అనుభవి [గ్రాల (44)] సన్నా యీపల్లెకు నిర్ణయించితే
సుకుంటూ ఉన్నా రాయరెబకల్పం ముఖాశా ఉన్యారు
గ్రామంలోనికి తీసుకుంటూ ఉండిరి. తదారభ్యం విద్యా
నగర సింహాసనాధీశ్వరులైన వీరసదాశివ దేవమహారాయలు
రేలుబడి పర్యంతమున్ను తమ శ్రీరంగరాయలు వీరవెంకట
పతిరాయలు వారి రేలుబడిలోనున్ను ఉన్యారు గ్రా
మములోకి ముఖాసాగా ఉండెను.

తర్వాత మట్లకుమార అనంతరాజుగారి
ప్రభుత్వములోను కెల్లూల పల్లెగ్రామము ఉన్యాను
లో శ్రోటెం అయి అలాయిదా ముఖాశా అయినది.
అప్పుడు అనంతరాజుగారి ప్రభుత్వములో కెల్లూల
పల్లెగ్రామము బుక్కపట్టణము తిరుమల కృష్ణమాచా
రుల అనే శ్రీవైష్ణవునికి శ్రోత్రియముగా కెప్పిదిన
ములు జరిగినది అని స్థలజ్ఞులు చెప్పుతుంటూ ఉన్నారు
తదారభ్యం సీమ తురకాణ్యమువారికి స్వాధీనం అయ్యె

వరకున్న సదరు శ్రోత్రియదార్లకే జరిగినది—

నిజాం రాష్ట్రం ప్రభుత్వములో ఐక్యమైన
తరువాతను ఆలంగీరు పాదుషా వారి తర్ఫునుంచి
తురక సర్దారు మొకాం చేసినారు ఖాను వచ్చి కడప
వగైరా తాలూకాలు ఏలుతూ ఉండి కలువపాడున
రసాపురం పాళెగాడు అయిన పోతనాటి కొప్పుల
కృష్ణారెడ్డి అనేవారికి తెల్లపల్లె గ్రామము ౧, బుప్ప
పెంట ౧, తాంపల్లె ౧, [7ol 446] రుద్రాయపల్లె ౧
బుగ్గలపల్లె ౧, వాటితో చెన్నరాజు తాటిమాని పల్లె ౧
ఈ ఆరు గ్రామములున్న జాగీరు ఇచ్చినారు కనుక
తదారభ్యం కృష్ణారెడ్డి జాగీరు అనుభవిస్తూ ఉండెను

తరువాత మయానా కడప నవాబు అబ్దుల
మహమ్మదు ఖాను దౌలతు పర్యంతమున్ను పైనవారు
కృష్ణారెడ్డి తల్పిన జాగీరు నడచినవి. తరువాతను కడ
పలో నవాబు అబ్దుల్ మొహమ్మదు ఖాను దౌలతు చేస్తూ ఉండి
కడప నుంచి నవాబు మొహమ్మదు ఖాను నన్ను కందనవోలు నవాబు
హిమ్మతు బహదరు నన్ను యుద్ధము నాసరు జంగు సహా
యము గాను అంబేరి తర్ఫుతు పోయి ఉండి అక్కడ పిడుగు
తీసేసినారు సరు జంగు నన్ను చంపించి అక్కడ నుంచి లక్షలగా
అబ్దుల్ మొహమ్మదు ఖాను కందనోలు నవాబు హిమ్మతు

బహాదరు నర్సు పాదాయతు మెహందీను ఖాను యూ
మసుప్తాయన్న రాఖూ లంకెవచ్చి ఊడగా మోపుసుంఖాను
తప్పునుంచి రాజ వీటులో సరదరు ఖాను అనేతురక ఫౌ
జీను పాదాయతు మెహందీఖాను తప్పు మనుష్యులు కొందరు
ఆ గ్రామమందు పైరులు అయి ఉన్నవారు తమ తోటలలో
కొంచెం పైరు ఖాయం చేసినందున పైరులకు పాత్రులు గారు
వచ్చి సరదరు ఖానుతో చెప్పగా వాండ్లను చేతులు తెగకొ
ట్టించినాం [1745] డు ఆ వత్సరం నవాబు పాదాయతు
మెహందీను ఖాను తన సైన్యముతో తంజావూరు అయివర్తి
సులుఖానుస్తో కొట్టె వెయ్యవలెనని రాగా పామ్మతు బహా
దరు తారసపెట్టి పాదాయతు మెహందీఖానును పొడిచి
వేసెను. మోపుసుంఖాను కొంచెం లశాయి వేసి ఆరకాడునుంచి
కడపకు తీసుకొచ్చినాడు. పామ్మతు బహాదరు తుపాకి
గుండు తగిలి చచ్చిపోయినాడు అప్పుడు కాళ్ళయలో
కలవపాడు నరసాపురం పాళెగాండ్లు మోపుసుంఖానుతో
కూడా ఉండి కార్యానికి చెయ్యి పోయినందున
ఆ సమయమందు మోపుసుంఖాను తప్పునుంచి అబ్దుల్
ఖాదరు అనే సరదారుడు లశాయింవేసి వచ్చిపోయినం
దున అతని కొడుకు ఖాదరు ఖాను తనేతురక ఫౌజగా
కలవపాడు నరసాపురం పాళెగాండ్లతోన దివిఖానాగరు

గ్రామములు పైన వ్రాసినవి ఆరున్ను తక్కిన రుపేసి శ్రీధరు శ్రీనివాసునికి ఇచ్చినారు. తదారభ్యం శాలివాహన శకవర్షములు 1200 విళంబి సంవత్సరము ఆఖరు వరకు సదరు గ్రామములు శ్రీధరు శ్రీనివాసునికి నడుస్తూ ఉండెను అంతట కోట నవాబు అల్లాం ఖాను వాలు తుమేస్తూ ఉండగాను వికారి సంవత్సరమందు నవాబు వెల్లందర్లో ఖాను బహ [7201 4573] దరువస్తు కరదపు సుబాసాన్విధ్ నంబేసాలు కుని అల్లాంఖానున్ని పట్టుక పోలుచు నతరువాతను శ్రీధరు శ్రీనివాసున్ని శిరాగీరు నడుస్తూ ఉన్న సదర వారు గ్రామములు ఆరున్ను సర్కారు జప్తి అయినవి తదారభ్యం కైల్కుల పత్రి గ్రామము శాలివాహనశకం 1239 ప్రమోదూత సంవత్సరం వరకు అమలు దరఖాయిలు పరగణా జేస్తున్నారు లాగాయితు వెళ్ళుతూ ఉన్నది.

ఈ గ్రామము కిందను రెంపు అయిన మజరాలు

— పల్లెలు —

1. గ్రామానికి దక్షిణభాగమందు పదియిండ్ల బలిజెలు పల్లెకట్టుకుని ఉన్నారు. ఆ స్థలం తువ్వ స్థలంగనుక ఆ దీనిని తువ్వపల్లె అని చెప్పుతుంటూ ఉన్నారు.
1. దీనికి పశ్చిమం వంకల కురుమూర్తి అనేవాడు కొంత పొలం కొట్టుకు ఉత్తకు తీసుకుని అక్కడ పల్లె కట్టినాడు

అది కురు వయంత్రి పల్లె అని వాడుకుంటూ ఉన్నారు.

౧ దీనికి పశ్చిమం గా నంకెడి డె కాపు కొబుళయ్య అనే వాడు పల్లె కట్టినాడు అది కొబుళయ్య పల్లె అని వాడుకుంటూ ఉన్నారు.

౧ ఇందుకు దక్షిణముగా ముత్యంగొ శాలతులో బీరాంలింగ్గాను అనే తురక పల్లె కట్టుకున్నాడు అది బీరాంలు పల్లె అని చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు.

౧ దీనికి దక్షిణం వైపున ముద్దుంగొ దవులతుకు పూర్వము [శకం 46] మొగలాయి వారి యేలుబడిలోను కొండుగా భాంకరా వారు యింగ్రీజుములో కట్టుకొత్త కోటలుత్రియముగా కెంతపాలు అది తీసుకుని పల్లె కట్టించినారు అది భాంకరాపల్లె అని చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు.

౧ కసుబాకు పడమట ను పెదకంటం కాపు తిమ్మరెడ్డి అనే వాడు పల్లె కట్టినాడు అది తిమ్మరెడ్డి పల్లె అని చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు.

౧ కసుబాకు ఉత్తరం వైపున బలిజ వాండ్లు పల్లె కట్టినారు అది కొత్తపల్లె అని వాడుకుంటూ ఉన్నారు.

౧ ఈ పల్లెకు ఉత్తరం కలిష్ట పుల్లి అనే వాడు పల్లె కట్టినాడు బలిజలు అది కోస్నాపురం అని చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు.

౧. ఈ పల్లెకు ఉత్తరం పెదకంటి కాపు లింగారెడ్డి అనేవారు పల్లె కట్టినారు అని లింగారెడ్డి పల్లె అని చెప్పుతుంటూ ఉన్నారు

౨. ఇందుకు సామీప్యంగానే లక్ష్మిరెడ్డి అనే పెదకంటి కాపు పల్లె కట్టినారు గనుక అది లక్ష్మిరెడ్డి పల్లె అని వాడుకలో ఉన్నారు.

గ్రామానికి దక్షిణం వైపున పర్వతము దరిని వక చెరువు ఉన్నది. అది పూర్వం పెరాలబొంబు అనే కోమటి వాడు కట్టించినాడు. అందు కిందను వరి పైరు పండుతున్నది. ఇదిగాక మన్నె చెరువు అనేది వకటి ఉన్నది.

తెలుగులపల్లె గ్రామానికి పూర్వభాగమందున లోగడ గ్రామస్థులు కట్టినది వక దేవాలయము ఉండెను. అని స్థలజ్ఞులు చెప్పుతున్నారు. ఇప్పుడు ఆనవాలు సహా తనదముకుల మట్టు తీసుకుండా పోయినది. [నెం 46 B]

ఈ గ్రామం యొక్క భూమియందు పండు పైరులు అయ్యే ధాన్యములు

౧. జొన్నలు
౧. రాగులు
౧ సజ్జలు
౧ కొర్రలు
౧ ఉలవలు
౧ వరిగెలు
౧ నీరుల్లి
౧ తెల్ల ఉల్లి
౧ జిలకర
౧ సోంపు

౧ వాము
౧ వడ్లు
౧ మిరపకాయలు
౧ వంకాయలు
౧ ఆకు తోటకు బాగా అనుకూలము.
౧ ఉద్దులు
౧ నువ్వులు

[illegible]. అనుములు
[illegible]. అలసందలు

[కేల 47]

కైఫీయతు మద్రాసు భాగంలో తెలుగు పల్లె పరగ
ణా పరిస్తారు. సదరు వారి గ్రామ వంకర కరణం
వసన్నప్ప కాంప్ సిద్ధి తెక్కి ఉద్యయులు
వ్రాయించినది

కడపకు దక్షిణభాగమందు పదహారు మైళ్ళ దూరమున ఉన్న శ్రీరశైల స్వామి పర్వతమందు ఆ స్థలం పూర్వమున అరణ్యమైయుండగా ఆ అరణ్య మధ్యమున అత్రి అనే ఋషి దక్షిణంపైన చెప్పిన శ్రీరశైలస్వామి పర్వతమున ఉన్న పరగణా మధ్యమున ... వెళ్ళుతూ ఉన్నవి పుష్పకాంపత్తి పొలములలో ముఖ్యముగా నున్న నీరు వచ్చి ఉత్తరముగా కడప తట్టుకు ప్రవహిస్తున్నది. ఈ వంక దరిని స్వామి స్నానములు కొందరు చే. అదవి జాతులు వరికి కోత్తులు అయ్యేటట్లుగా కాలువ త్రవ్వి యుత్తరమైన స్థలాలు ఉంచుదు విత్తనము వేసుకొని అందువల్లను జీవనము చేస్తూ ఉండేవారు.

ఈ ప్రకారముగా కొన్ని దినములు జరిగిన తరువాతను వారు ఆ వంకర దరిన కుటీరములు కట్టుకొని కాపురములు చేస్తూ వుండిరి. పర్ణశాలయములోన ఆ ముట్టు

పట్టున మరికొంత బెట్టునరికె పొలం చేసిరి గనుక ఆది
వశి పల్లె అయి వుండెను. ఆస్థలమందు ప్రవాహంసర్వా
వున్న వంకదరిన తత్పూర్వమయి బ్రాహ్మలు కాలుసర్వాదం
[Fol 67B] డే వారు గనుక ఇటు పిమ్మట ఆస్థలమందు
పల్లె రూపు అయినందున ఆ పల్లెకు గుర్రు బాగ్లకోట
పల్లె అని పిలుచు గుర్రు వారు తుదతం దాకా వుండేవారు
ఆ పల్లె కింద కొంత పొలం తేరు పాటు అయినతరు
వాతను ఒరేట్టూరు గ్రామం కరణం అయిన అయ్యంక్లావల్లు
యాంపల్లె లాగిను కరణీకం ప్రమ రాశికోబారు యేర్పర
చుకుని వుండెను. ఇటు తరు వాతను తానిషాహవారి
తట్టునుంచి బాద్షాహ్యానీలు అక్కన్నమాదన్నగార్లు
అనేవారు ఉద్యోగులు సీమ ప్రభుత్వము
చేసేటప్పుడు వారి తట్టునను వ్యవహారదక్షుడై వున్న
పొదిలె లింగప్ప అనే ఆయన మందన భాంరతులసారా
మాన్యాల్లు అనే బాద్షాహానికి బాహ్మతి ఉంపల్లె
గామూను మరి కొంత త్రయముగా సంవత్సరము వరకు
పడి కొనను కట్టేటట్లు దివానీమును కుయుక్తులు గనుక నిర్ణ
యం చేసి గ్రామాలకు వున్న భూమి వారికి ఫలపరచుకుని
అనుభవించేలాగున నిర్ణయించి ఇచ్చిరి గనుక ఆదిప్రా
కారముల సాగివమూ బట్లకారికి కొలత్రయము నిర్ణయ

మయియునది. మొదలు కొని ఆయన కొన్ని దినములు
అనుభవించిన పిమ్మట ఆయన కుమారుడు లక్ష్మీ
నరసింహభట్లు తరువాత ఆయన కుమారుడు యజ్ఞ
నారాయణభట్లువారున్ను అనుభవిస్తూ ఉండిరి శాలి
వాహనశక వర్షములు 1661 [క్రీ॥ 48] విరోధి
సంవత్సరము పర్యంతమున్ను యజ్ఞనారాయణభట్ల
వారి అనుభవం అవుతూ ఉండెను. అప్పుడు మయూ
షాకదపన వాబు అబ్దులు వాతంఖాను దొలతు
చేస్తూ ఉండగా విక్రమ సంవత్సరమందు యజ్ఞనారాయ
ణభట్లవారికి శోత్రియముగా నడుస్తూ ఉండేటి గ్రా
మ్మలోటే పశ్చిగారయం శోత్రియం బిశమిల్లా సాహెబు
అనే ఫకీరువానికి ఇనాము యిచ్చినాడు గనుక ఆ ఫ
కీరువాడు గ్రామానికి వచ్చి సంవత్సరం 1 కి గ 20 అరవై
వరహాలు దస్తు చేస్తున్ను గ్రామానికి యింకాను ఒక
భాగమందు తన పేరట బిశమిల్లా సాహెబు పేట
కట్టించి వనము వేయించి కొంత భూవృత్తులు తల్పించినాడు
ఆ పేట యిప్పటికి ఆ తనవాళ్ళు జెజ్జీ దరఖాస్తు
తరువాతను శుభకృతు సంవత్సరమందు వేములపల్లి
నికుడయిన రామప్పనాయుని తాలూకు మందివచ్చి సంపాద్య
దారింపు బాధలు చెయ్యగా ప్రజలు విభాయులు పేటకే పేట

పాడుచేసి తెచ్చిపోయినారు. బిశమిల్లా సాహేబుకు వికారి
సంవత్సరము పర్యంతమున్ను గ్రామము మురార రాయం టౌం అర
వై వరహాల ప్రకారము వసూలు చేసుకుంటూ ఉండెను. శకం ౧౭౦౧
వికారి సంవత్సరమందు నవాబు హైదరల్లీఖాను బహాదరు
వచ్చి .... సీమ ఆక్రమించిన తరువాతను వికారి సంవత్స
.[సం౧ (488)] రములో బహాదరు తట్టువర్గ వహారసుద్దైన ముత్స
మద్ది తెలుంగప్ప అనే బాలవ్యాదు ..... బాళ్ళ తెలుంపట్టి
గ్రామమూనకు సంవత్సరం ౧కి ౫౧౦౦ చొరీజు నిర్ణయం
చేసి సదరహి అయ్యన్నారాయణగారి భట్టువారికి బయిలాను
గ్రామం అప్పగింత చేసినారు.

తరువాత శకం ౧౭౦౨ శార్వరి సంవత్సరమందు
బహాదరు తట్టు వర్గవహారసుద్దైన భర్మంగరాయని అమలు
లో అయ్యన్నారాయణ భట్టువారు ముప్రశావ షుమారు
సంవత్సరం ౧కి నూరు వరహాలు చెల్లించవలెనని గ్రామము
విడిచిపెట్టినందున ఇంత తెలుమ్ము దిన్న అంగాల తాత కృష్ణప్ప
గారు అనే బ్రాహ్మణునికి ఖామ్మా చేసి శోత్రియదారు
డైన అయ్యన్నారాయణ భట్టుకు ఏరాటం ౧౫ వరహాలుకు
అయిన నమిట్టులు ౫౧౦ వరహాలు యిస్తూ ఉండిరి.

ఈ ప్రకారము శుభకృతు సంవత్సరం పర్యంత
ము జరిగినది. శోభకృతు సంవత్సరములో భాదరసాహేబు

అశీతురత టోపృసాం వేంజు వారికి తరపున బసూర్లు పర
గణా వగ్రివ వాలెం బెసక్కో ఉప్పుప్పుడు వారికి తప్పున అమలు
దారుడైన ఉప్పు రంగా రాయడి అమలులోను నప్పకొత్త
సంవత్సరంపర్యాం తమునది శాసనముడి. శకం ౧౨౦౬ చిత్రా
వసు సంవత్సరములో టోపృసుల తాను తమలు బడిన ఉప్పు
రంగారాయ అమలులోనే వాం తాంనాంవాం బెరిజు గారు
మానికి గ ౧౨౦ మిత్ర - - (హెల్(౪౯) సాం వేంబు పోకుడు
గ ౩౦ యింప్రకారము వెయితరరు అయిన తరువాతను
అదివరకు యీనాంమానను యింటింటి యిచ్చినారా
యిరగ భట్లువారికి యిచ్చె వరవాలు నిలిపివేసి గ్రంమనాను
బైటవల్ల త్రవానర్గాం మాత్రం జారీ చేసి శాస్త్రియం
ఆనేటి ఆర్థడికి తెతుండా గ్రాంమము సర్వాదరాజులు
చేసుతున్నారు.

తదారభ్యం సిద్ధార్థి సంవత్సరం వరకు టోపృ
సుల తాను తమలు బడి అయిన తరువాతను శకం ౧౭౧౯
సిద్ధార్థి సంవత్సరము వరకు వెయిగలం యీనాం లకెంటి దనవా
బు బందగాని అల్లీని జామల్లి ఖాను బహాదరు వారికింద
అమలుదార అమీలు పరగణా బసూర్లు హానికి వెళ్లుతూం
ఉండెను రాత్రి సంవత్సరం లగాయితు పీవు తుంపినీ యింగ్లీ
షువు బహాదరు వారి స్వాధీనము అయిన తరువాతను

అత్త్యయ సంవత్సరం పర్యంతం సరకారు ఉద్యోగాలలో
పరగణా ఖనూళ్ళలోకి వెళ్ళుతూ ఉండెను. శాలివాహన
శకం ౧౭౧౮ అగు నేటి ప్రభవ సంవత్సర మందు పిళ్ళారి
సాహుకారు కల్లప్ప నాయక తిమ్మరాజు వారికి కంపెనీవారు
బంగారు దయచేసి నాయక నుక ఇస్తూ కరణిలు లగాయతు
శాలి శకం ౧౭౩౭ ప్రమోదూత సంవత్సర [సాల్ 495]
ము పుష్య బ ౧౦ శ్రీలు వరకు కరణీకం నడుస్తూ ఉన్నది.

ఈ గ్రామము భూములకు పేరులు ఆయోధ్యానాదులు

౧ బావులు	౧ ఆలవంబులు
౧ రాశులు	౧ ఆసువులు
౧ కొత్రాలు	౧ పేసలు
౧ సక్కలు	౧ ఆవుదాలు
౧ అంగళ్లు	౧ ఉద్దా
౧ సొంపు	౧ జాలకర్ర
౧ పెంతి	౧ తావులు

ది ౧౮ జనేవరు ౧౮౧౧ సను

౩౪౫౦

కోయిలకుంటతాలూకు మున్సబు
మానువుద్దుండం గ్రామ. కవిలెలో ఉన్న
వాటెం సారాంశము॥ —
కరణం శివరాజు త్రింబకరాయని వద్ద
ఉండిన కాగితానకు నకలు —

151/ శ్రీ విష్ణుమునస్తు॥ శుభమస్తు॥ మానువుద్దుండం గ్రామమునకు మాహాత్మ్య ఇంటికట్టు॥ కలియుగాదిగా గలవృత్తాంతం ఎట్లన మొదలయినాటి గ్రామాలు శ్రీవల్లభాపురం రాజుల పల్లె అనే గ్రామాలు ఉండెను. ఆ గ్రామాలు రెండున్ను శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౩౬౧ అగునేటి రుధిరోద్గారి నామ సంవత్సరాన ముక్కూరితి పాడైపోయెను. అటుతరువాత శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౩౭౦ అగునేటి విభవ సంవత్సరాన తప్పెటం వారు అనే తెలుగుబలిజెలు వచ్చి రాజుల పల్లెకు ప్రతినాయకుమయిగాను ఆవాలంబానేటి తీర తెరుకుల దక్షిణంగాను మానువుద్దుండం అనే గ్రామం. మానువుమంతరాయని పేరిట కట్టించిరి. గ్రామమధ్యమందు భావి కట్టించిరి. వారు కొంత కాలం గ్రామాన ఉండిరి. పూర్వ్వ. పొదుపక్క గ్రామాలకు మలుసమకుఁగానైన పోలమేర హద్దులు నాల్గు. తెల్సుకున్న

కట్టివేసిన శాసనపురాళ్ళు నిర్మూలయమున్ను ఈ గ్రామమునకు
పూర్వోత్తరంగా వుండే పంచెందు ఆయగాండ్ల సంతతి
ప్రకారానకున్ను పూర్వం ఆయగాండ్ల కాలాంతర దేశాం
తరావస్థల చేత నష్టమయిన వెనుక యీ యెతరువాత వచ్చి
అనుభవించేవారి వంశమున్ను పూర్వం యీ మొలంలో చెరు
వులు బావులు కట్టినందులకున్ను వనాలు వేసినందులకున్ను
పాడుపడ్డ గ్రామము నెత్తాలలో వున్న దేవస్థానాలు ఖిలపడి
పోయినందులకున్ను తోగ తేరు వద్దన వున్న మాళప్రతిష్ఠ
లు లింగాలు దేవాలయాలు నష్టమై నష్టమై పోయినంద
లకున్ను తోగ తేరు చెరువులో కట్టుపడి పోయినందుల
కున్ను ఈ మన్వంతర విధికెల యీ మొలంలో చెరువులు
కట్టినందులకున్ను వనాలు వేసినందులకున్ను పూర్వం
చెప్పిన బావులు నష్టాలు అయిపోయిన తరువాత తిరిగి
బావులు త్రవ్వించినందులకున్ను తోగ తేరు కట్టు బద్ధతర్వా
త రామలకట్టలు వేసి కాల్వలు త్రవ్వించినందులకున్ను ఈ గ్రా
మానకు వలయాకారంగా పూర్వం కోట పెట్టి వుండగా
[illegible] అది నష్టమై పోతే తిరిగి కొంద రాయిత్ల్ని
కల్లు కోట పెట్టినందులకున్ను కొందరు పేటకట్టి సంతరా
గించినందులకున్ను దేవబ్రాహ్మణ మాన్యాలు నందెలవారు
అతుర్ని రాజ్యం అయిన వెనుక ఖిలపడి పోయినందులకున్ను

సంవత్సరం బబ్బులమీంద ఆరబ్బనిరుద్ధులకు వ్రాసిన ఆ
యకట్టు.

పూర్వం గద్దెమహారాజు వారు సోలె ఒప్పుదల వ్రాసిన
ఆయకట్టు ప్రకారాన యిటు తరువాత శాలివాహన శకవర్షం
బులు ౧౫౧౦ అగునేటి సర్వధారిసంవత్సరాన నందెలవారికా
లాన వ్రాసిన ఆయకట్టు రీతిన్ని ఈవల పెమ్మసాని పెదతిమ్మ
నాయనివారు దుర్గం కట్టుక యేలేటప్పుడు రాక్షసనంవత్స
రాన వ్రాసిన ఆయకట్టును ఈవల పుల్మాల రెడ్డిగారి యేలు
బడి శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౫౮౦ అగునేటి విళంబి
సం॥ ఆషాఢ బ॥ ఆరభ్యం ఈశ్వరసం॥ జ్యేష్ఠ ప్రాడిన వారి
యేలుబడిన వ్రాసిన ఆయకట్టు మాందట శ్రీవల్లభాపురం
రాజులపల్లె గ్రామములు పాడు అయిపోయున తరు శాలివాహన
శకవర్షంబులు ౧౬23 అగునేటి విరోధికృతు సంవత్సరాన
కల్పస్థ రాయులవారు శ్రీ ఉదయగిరికి పోగా శ్రీవల్లభా
పురం గ్రామసు వల్లభరాయుడు అనే దేవుడు పూదగాను కెల్లి
పోయి ఉదయగిరి కోనలలో గుడి సాధ్యారాలు కట్టించి ప్రతిష్ఠ
చేశెను. కెలాన వల్లభరాయుడు అనే పేరంపెట్టి తిరు
తిరునాల మహోత్సవాలు జేయించి ప్రతిష్ఠ
శివునిప్రతిష్ఠ చేసెను. ఆ తరువాత దేవాలయములు
పెస్సాక్షణా శిథిలపడిపోయెను. రాంపులపల్లె పెండ్లు

అయినది శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧౭౨౦ అగు నేటి కలశ సం
వత్సరాన పాడు అయి పోయెను. ఈ గ్రామమునకు తూర్పుభా
గాన భావి ఊడి శిథిలపడి పోయెను. ఈ గ్రామము పశ్చిమందు
న్న జనమేజయు ప్రతిష్ఠ అయిన చెన్నకేశవ పేరుమూళ్ళు పాడు
మీద ఉన్న హనుమంతరాయుని [౧౦౫౨] గద్దెమురాజు వారు
తమ తండ్రిగారు ఆ దేవుని తెచ్చి హనుమనికుండంలో గ్రామ
ముందు దేవాలయం కట్టించి ప్రతిష్ఠ చేసి నిలిపిరి. చేసిన ప్రతిష్ఠ
పెట్టిన యోగి కైత్రాణం లేకుంట ఆవల ఉన్న దేవాలయాలు
ఈశ్వర శిలలు సందెలవారు హనుమనికుండానకు కొండెపై
ద్దె వరకు నష్టాలు అయిపోయెను. అక్కడ ఉన్న విష్ణుమూర్తి
రుని తెచ్చి హనుమనికుండం కోండ లోని లంపిరి. శివలిం
గాలు బసువన్నలు ఆ స్థలమందే ఉండెను గద్దెమురాజు
వారు తమ తండ్రి పేరు ఉరాజువారు హనుమంతరా
యుడ్ని ప్రతిష్ఠ చేసిరి. మరి కొన్నాళ్ళకు ఇంటి గోడ
రాయి కట్టించిరి. అక్కడ హనుమంత సరస్సు తీర్థ కొలను
ఉండెను. అక్కడ రఘునాయకులను కంబళ్ళ కసు వరాజు
గారు ప్రతిష్ఠ చేసిరి. ఆ దేవాలయం ఆ వెంకటేంద్రు కట్టిం
చెను. అక్కడ ఉన్న శివాలయం సనాశ్రీలు కట్టించిరి.
కంపిలి ఊరు వయసు వీరయ్య గారు శ్రీ శ్రీ శంకరాచార్య
వారికి తాతాన కొండవీడు శాసనలకుండి ఉండగాను

ఆ తరం ఉచ్ఛిలపడిపోయి ఉంటే ఆ గురువంశపు వీరయ్య
గారు తమ దూరదృష్టితో ఆంధ్రను సాగించిన విత్తం పరంగం విత్తం
త్తం ఆ తరంలో ఆరంభం చేసి కల్పించిన ఈ పాపాంశశత వర్షంబులు
౧౫౨౪ ఆగస్టులో నందన సంవత్సరంన కల్పించినది. దాని
ఆరబ్ధం దసమంత్రం నడిచినది.

అటు తరువాత కాలం పాపాంశశత వర్షం బులు ౧౫౩౦
ఆగస్టులో కీలక సంవత్సర ఆరబ్ధం పెమ్మసాని తిమ్మనాయని
వారు మధురా దగ్గర తీగల తూరుపు ఆక్రమించి చెరు
వుతప్పినది సాధారణ సంవత్సరం ఒకరు తప్పించబడెను. తీగ చెరు
కూడా యుగళ కట్టుబడినది ఆ చెరువు. పాత ఊరిక్తరళ్ళగం
నారదాసు(రి) వల్లభయకట్టినది చెరువనష్టం

తిమ్మయ కట్టించిన కుంట నష్టం పాను వమని గుండం కేం కొ
ఉ లాగను...... అగ్ని ఇయమూలను త్రితం నష్టం రాజు
వారు కట్టించిన పెంపా... నందెలపాటికాలున
అఖ్యానిస్థం [౧౫౯౩] అయిపోతెలను కొలంట ఉత్త
రం వాయువ్యమూలను త్రితం తెలం వారు కట్టించిన భావి
నష్టం ..... నివారు చెరువు కట్టించిన విను కేమతి
... లయుంద్రతవు కొలంకల పర్యాప్తి కట్టినది త్రితం
తెలంవారు కట్టించిన కొత్తపుతమ చెరువు కట్టించినది
శక్తి సంవత్సరారబ్ధం ... వారి తమలుబధిన కట్టినది

ష్టలోవల పెమ్మసాని వారి తమ్ములు బడిన శేషయ్య తరిమెల సీబయ
కట్టుకట్టించినది సర్వజిత్తు సంవత్సరానవు యిటువలెను
రచ్చీంగ్ల్యేర్లు అయిన వెనుకను వారియందు పశెడ్డి పెదపుల్లా
రెడ్డిగారు కొత్తగా పెరుపు కట్టించినది శాలివాహనశక
వర్షంబులు ౧౫౮౭ అగునేటి విశ్వావసు సంవత్సరాన
ఉత్తర పడమట కొండ్లవారి పెరుప్ర తూర్పు భాగానవు
కొండ్లవారు కట్టించినది పెరుప్రనేర్పం. ప్రతం పేనవనాలు
నష్టం, గుంతరాయుని శివశం అయిన ఉత్తరభాగాన
వరామి దివసం త్రిలు నదసం నష్టం, కొండ్లవారు కట్టించిన
పెరుప్రకింద ఉత్తరవరామి దివసం నష్టం. ఇటుతరువాతను
పైలారెడ్డివారు ఉత్తర అయిన కంపిలవారి పెరుపు కింద
జయసంవత్సరాన వేసిన నీరుడు వసం, ఖండవసం ఉబ్బి
గాను పుల్లారెడ్డిగారి భూర తనం లో పోంబు కృతుసం ఖర
భవం ఈ సంవత్సరం వరకు వనం ఖిలపడి పోయెను కొండ్ల
వారు హనుమని గుంతరం గాలిమానకు వచ్చిన వెనుక శాలి
వాహనశక వర్షంబులు ౧౫౭౧ అగునేటి శుక్లసంవత్సరం
కొండ్లసందిరెడ్డి తవ్వించిన భావి పక్కట ప్రభవాదిగాత
నామసంవత్సరాన గుర్వాలసందిరెడ్డి కొండ్లవారు కోండ్ర
తవ్వించిన దసవంధ భావి పక్కట గుర్వాలసందిరెడ్డి పాపి
రెడ్డిగారు త్రితం భావి తట్టు ఉత్తర పడమట ఖిలపడి

ఉండగా తాము పొందలేనిది ప్రసక్తి ....
ప్రజోత్పత్తి నామ సం॥ ఆశ్వీయుజ బహుళ పంచమి దశమి
..... [౧౧౦(౮౩)] తెలంగాణ వారు తెలియజేసిన
భావి వస్తువు కొండ పెద్ద గురువు పెద్ద గురువు గారు
తెలియజేసిన భావి వస్తువు. తెలంగాణ సంబంధ శక్తి తగ్గించిన
అగస్త్య ఋషుల మానవుల తెలుగు భావి వస్తువు
మర్యాద తెలుగు భాష నాయకుల నాయకుల తెలియ
జేసిన భావి వస్తువు తెలంగాణ సంబంధ శక్తి తగ్గించిన తెలుగు
దక్షిణం భావి వస్తువు మహారాజుల తెలియజేసిన అగస్త్య
అంశ భావి వస్తువు. అయినా అన్నా తెలియజేసిన
భావి వస్తువు పూర్వాచార్య దీన దుర్గతి సంవత్సరం న
పుణ్య క్షేత్రాల వాటి లోకంలో మల్లికార్జున
శైలం తెలియజేసిన తెలుగు భాషను తగ్గించిన భావి
వస్తువు, తెలుగు సాహిత్యం తరువాత తెలుగు మాట్లాడే
నాయకుల తెలుగు తెలియజేసిన భావి వస్తువు. వారి
తెలుగు గుర్తులు పొందిన శక్తి తెలియజేసిన భావి వస్తువు
ఆ తెలుగువారి సంప్రదాయాలను తెలుగు గ్రంథ
పత్రికలు తెలియజేసిన భావి వస్తువు, తంపుల
వారి తెలుగు తెలుగు వారు తెలియజేసిన తరగతి
మరింత భావి వస్తువు లక్షణాలు తెలియజేసిన తెలుగు...

రామేశ్వరములకు వెళ్ళేవారుకూడా, తెలవిప్పించిన సుద్దపల్లి
వద్దనే ఉదక బావులను త్రవ్వించినది. తండ్రిగారి తర్వాత
గూండావారు మరి తెలవిప్పించిన బావి వద్దనే ఇదికాంపులు
కట్టినందుకు వివరం,

ఇటు తరువాత పైనరు వల్ల మిట్టసుపల్లె రెడ్డిగారి
వెంకన్న మంత్రిరెడ్డిగారు వేయించిన శాంతివనం ప్రమోదూత నా
మ సంవత్సరానకు బట్టువారి బావి దగ్గర నాటి తేకాలు
వేయించినది శ్రీముఖసంవత్సరానకు ఉత్తరం కరణం
వారి ఆరుడుంకుంబడి మడిలో వారియుపరెడ్డి పుల్లా
రెడ్డిగారి వెంకన్న పెంకన్నాము లక్ష్మమ్మగారు వేయించినది
శ్రీముఖసంవత్సరానకు మడికెబడులు కరణంవారికి మాప
తేదు. [1953] ఒబులమ్మగారు గు. దంతాయని
దేవాలయానకు తూర్పు భాగాన కరణంవారి తోటనంబి
వారి తోటపట్టుమడి విస్తరించి మున్ముదివనం వేయించి
నది ప్రభవ త్రత్రిసాము సం. వత్సరానకు కోటపెట్టించినది.
కృష్ణారెడ్డిగారు యువసం॥ ఫాల్గుణశు ౧ ఆరంభించినాను
కొండ ఉరు మువ్వాస కృష్ణారెడ్డిగారు తమపేరిట కట్టించినది
యువసంవత్సర మార్గశిర బహుళాలు ఆరంభం ఇంకట్టి
కట్టినది ధాత సం॥ శ్రావణశుద్ధాలు తెలుగు తసంతసానివ
మారియుపరెడ్డి ఎంబరెడ్డి కుమారుడు పుల్లారెడ్డి

గారు తరిమెల శ్రీ బంగారుకుంట పశుమర్తి భాయి తెలుగింపబడి
యువ సంవత్సర ఆరభ్యం గాను కట్టి భాయి ఈశ్వర సం॥ వరకు
పడిపోయెను. పోతే తిరిగి బహుధాన్య సంవత్సరంన
పాలెంబ వంటుష్ట తురాష్ట్ర తెం కొం నేరు చిత్రభాను సం
వత్సరావరకు పనిగియు కట్టిరి.

మన్వంతర వివరము:— పూర్వం గద్దెమ రాజులవారు
రేపల్లెసందులతానున్న అటుతెంత గాబున్న తీ వారు పల్లె
సందుకున్న అటు తరువాత సంతెలవారు పెల్లెసందు
కున్న అటుతరువాత ఆయన మలకవారు రేపల్లె సందు
కున్న ఈవల ఘత్తిక్ష రంగపతి రాజువారు రేపల్లె సందు
కున్న ఈవల పెమ్మసాని తిమ్మనాయని వారు రేపల్లె
సందుకున్న ఈవల పాలెంశా వారు గండికోట కట్లు
క రేపల్లెసందుకున్న వీరి కాలంన దీవక్షేత్ర పన్ను నివా
సాధులు నగరవేసుక పోయిన సందుకున్న ఇటు తరువాత
తురకభూపాల అయిన వెనుక పారిందు పృథ్వి వారు
రేపల్లెసందుకున్న రేపల్లె దాక . . . . . మన్వంతరాలకు
పెట్టిన మాన్యాలకున్న . . . . గద్దెమ రాజువారు
రక్తాక్షి సం॥ ఆరభ్యం గాను విషుసం [క్రీ॥ 54] వత్సరం వరకి
రేమండ్లు ౧౮ గా పెట్టిన మాన్యాలకున్న ఈవల సంతెలవారు
చిత్రభాను సంవత్సరం ఆరభ్యం మన్మథ సం॥ సరికి రేమండ్లు పర్యం

తంప్రట్టిన మాన్యాలకున్ను అయినమల్లవారు దుర్ముఖి సం॥
ఆరభ్యంగాను హేవిళంబి సం॥ పెట్టిన మాన్యాలకున్ను ఈవల
గుత్తిగ్గవారి కాలాన విళంబి సం॥ ఆరభ్యంగాను ఆనంద సం॥
వరకు లక్ష్మంట్ల పర్యంతరాల పెట్టిన మాన్యాలకున్ను ఈవల పెమ్మ
సాని పెదతిమ్మనాయని వారి కాలాన రాక్షస సం ఆరభ్యం
వికృతి సంవత్సరం సరికి పెట్టిన మాన్యాలకున్ను యీవల తురు
ష్కవారి . . . . . .   లాం పెట్టినబాబు ఘుంటిమొంతు కట్టు
కున్నాది వికృతి సంవత్సర ఆరభ్యం దేవబ్రాహ్మణ మాన్యాలు
నగర కలసిపోయెను. ఇట్టి తరువాతను ఈ తురకాణ్యం
లోగానె వారియుపరత్తి వారికి నవాబు సాహెబులవారు మై
సూరు వచ్చిన తరువాతను విళంబి సం॥ ఆషాఢ బ॥ ఆరభ్యం
ఈశ్వర సం॥ సరికి పూర్వం నడిచే మాన్యాలు ఖిలపడితే తమ
కాలత్రయాన తమవెంట వచ్చిన వారికి పెట్టిన మాన్యాలకు
న్ను పైర వివరం వ్రాసినది హనుమనిగుండ్ల సీమకు (?)
ప్రమేయం ... అయిన పాలెంకతు పాలెంపర నిర్ణయము-
... నిర్ణయం ఈ శాసనములు ... పెరు సాలు
హనుమనిగుండ్ల ... వయా ... మాలకు శేఖ ...
... గుండెకు వేసిన శాసనపురాయి ౧. ఇందుకు దక్షిణా
న నడువగాను ... హనుమనిగుండం పాలెం ... సందున
శాసనపురాయి ౧. ఇందుకు దక్షిణం నడువగాను శేఖ...

రెండు పొలిమేర సందున శాసనపురాయి ౧, ఇందువలన
దక్షిణం నడుమగాను పొలిమేర సందున శాసనపురాయి ౧
ఇందుకు దక్షిణం నడుమగాను శాసనపురాయి వఘుతో ఇం
దుకు దక్షిణం నడుమ [కైఫ 54 B] గాను సుద్దభావి అంచున
కాల్వగట్టును వేసిన శాసనపురాయి ౧, ఇందుకు దక్షిణా
నడుమగాను అడవి గిరిశిలలను పొంతశిలమీదను
వేసిన శాసనపురాయి ౧ ఇందుకు దక్షిణం నడుమగాను
బస్తకోన మిట్టను [illegible] వానుమని
[illegible] పరుపు శిలమీద వేసిన
పొంతశిల ౧ ఉభయం యూపూర్వభాగానకు ఈ శాసన
మొదలా అక్కయము పర్యంతం శాసనపురాళ్లు ౧౦—

— ఇచట గ్రంథపాతము —

— (సంపూర్ణతకు [illegible]) —

[కైఫ 55]. . . . . రియుస్తిమి. ఈ ధర్మానకు తప్పినవారు
కల్ల చేసినాడు పంచమహాపాతకాలు పొందగలవారు
తమ పెద్దకొడుకును చంపిన పాపాన బోయినవారు.
మంగళమహాశ్రీ శ్రీ శ్రీ యున్నది —

తరువాత మలకంగదేవ చోడమహారాజుల వంశ
కుడు అప్పలి పల్లె గోపతి దేవచోడమహారాజు కైని
దినములు రాజ్యం చేసినాడు తదనంతరం ఆతని కుమారుడు

అహోబళయ్య దేవ చోడ మహారాజులు రాజ్యం
చేయుచున్నారు ఇందుకు దాంఖలా సదరు భైరవస్వామి దేవా
లయము మీంద మల్లగంగ దేవ చోడ మహారాజులు వేయిం
చిన శాసన ప్రతి ఇది ఒక రాయి మీంద వ్రాసినది.

స్వస్తిశ్రీ శక వర్షంబులు ౧౩౪౭ అగునేటి ప్లవసం
వత్సర వైశాఖ బ౪ 30 స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర
అప్రతిమల్ల గణపతి దేవ చోడ మహారాజులుగారి
కుమారుడు అహోబళయ్య దేవ చోడ మహారాజులు
తమ తండ్రి గణపతిరాజులకున్ను తమ తల్లి అహోబ
ళమ్మకున్ను పుణ్యముగాను మైలూరు భైరవదేవరకు
. . . . ను కాలువపాడి ౧॥ వరిమడి తెలు త్రకాలువ
ను ౧॥ పూర్వాన్న యిందేవరకు. (fol 33) చేను
తొనమందమున్ను యిరుసాను వరిమడి తెడ్డి కాల్వను
మున్ను యిరుసాను ఉత్తరగట్టు కాల్వను
మడి నల్లు మున్ను యిరసాను చెరువు కిందను మడి.

కాల్వలు చెరువు కిందను వరి మళ్లు పదిహేడు
మున్ను యియసాను మడి చిన్న వెలనెను ప బయి
రవరెడ్డి వ్రాతలు బయిరవ దేవరకు ఉదయమయిన
సమస్తప్రజలున్ను చెల్లిస్తి మగాన యిందధర్మా
నకు యెవరు తప్పుచేసినా పంచమహాపాతకాలు పొందుదురు

గం॥ ౪.౮.౮ పొందిన ప్రాంతాన భాగములు.

ఈ ప్రకారము రాజ్యము చేయుచుండగా యీ ప్రాంతాల
గలసుంకం తీర్చుకుని కొట్టుల్లు వసూలు బంగారు గొలు ఉండిని
సుంకం తీరుతూ ఉండెను. తదనంతరం కొన్ని దినములకు
విజయనగర సింహాసనాధీశ్వరుడైన ప్రౌఢ దేవరాయలు
ఇతని కుమారుడు విరూపాక్షదేవరాయలు యీ రాయలవారలు
ఈ శ్రీశైలంబుల దేవస్థానము కాంక్షిస్తూ యుద్ధభూమి బల్లు
రంగబలసమేతంగా వచ్చి ఆ ఘోరమయిన యుద్ధమునందు
జయించిరి. ఆ సందర్భములో పట్టము పొందిన అయిన
వి. ఉన్నవర్తకులు మొదలయినవారు కొందరు విదేశ
గతులయి కొందరు యిందుకు పడమర (క్రీ.శ. 56) సాం
మాపనమున పేరుకట్టుకొని కాపురముండినారు.

తరువాత విద్యానగర సింహాసనారూఢులయిన
శ్రీకృష్ణదేవ మహారాయలవారు రాజ్యం చేయుచూ ఉండగా
గొండూరు అగ్రహారం చేసి బ్రాహ్మలకు సర్వమాన్యము
గా శ్రీమహాపత్రములు సహగా సమర్పించి దానధారా
పూర్వకముగా ధారపోసి యిచ్చినారని ఆ ప్రవర్తకుల
కైఫీయతులో వ్రాయబడినారు. ఈ రీతిని ఆ సుభ విస్తా
రముగా పుష్పగిరి అగ్రహారము సుక్షేత్రముగానే ఉండెను.
అప్పుడు పుష్పగిరిలో ఉండే చెన్నకేశవస్వామి మొదలయి

దేవుండ్లకు ఉత్సవాలు అయితే గాఢంగా ఆలాగే వచ్చి
మొదలగ్గి అయిపోయింది కలదు. ఈ ప్రకారం ఉండగా
సదరు శ్రీకృష్ణరాయలు వారు పృథ్వీ రవం వర్షాల
పిన్నాకిని తీరమందు ఉండబడిన మహాస్థలాలు కూడా
అప్పుడు తీర్థయులు స్నానములు చేసి స్వామిని సేవించుకొని
ననిపాత పురాణాదుల తెలియబడుతుంది ఖనవగా
మార్గముగా వచ్చి స్వామి సన్నిధానమునకు పోతుండగా
లోకప్రకాశం ఆస్థలమందు శివార్చకులు లెంబళ్ళవారని
కులం వారు ముక్తి అయి ఆచారవంతులయి అ
రణ్యవాసులు అంతలోకవారు బాల ప్రసిద్ధిగా ఉండియుం
డాయలకాలు వచ్చి సమయంలోనే సదరు లెంబళ్ళ వారు ...
.... (శాలి శక 1583) .. అప్పుడు పృథ్వీపతులు శివస్థలాలకు
వచ్చినంతటి వార్లకు నడుపుకుని సేవ కార్యాదులు వినయంలు వి
ధేయులైన నడుపుకొనను ముఖ్యకర్తలుగా ఉండా లెంబళ్ళ
స్నానసంధ్యార్చనలు అనుష్ఠానములు చేసుకుంటూ ఉన్నా స్వభాతి
స్వరూపం ఉపాసించుయిల లేనాని అనుభవాలకు (?) వంశ
స్థలాని తెలియ చేరితుల గల నడవడికలను ఆమసరించు
కొని ఉండగా ఈ రాయలవారు ఈ లెంబళ్ళ వారి యొక్క
ఆచారమున్ను వీరు ఉండేరీతులున్ను తన స్థలమందు
దక్షిణాగారానికి బ్రాహ్మలనే ప్రమసి అంగలపేయగా

వారు రాయలవారికి గుణ్ణా అంఘ్రిలు చేయించుకునేటందుకు
అర్హులు కారని శేషవచ్చత్రము తెలుసుకొంటే అయిశ్వర్యా
తిశయము వల్ల వృష్టిన అవతారంబు వల్లలయు అప్పుడైనా
స్వభావాతిశ్వంప్రకాశము తెలుపిన శతాయు ఉండవలెనక రా
యలవారు పెట్టిన అంఘ్రిలు ఈశ్వరార్పణము ఈశ్వ
రుడు అద్వైతశ్వరగ్రహులు శాశ్వతముగా తెలుసుకొనగానే
అని చెప్పినందుకు రాయలవారు వీరియొప్రకారం అనిన
హేతువేమి యని అడిగిన వెంటి స్థలజ్ఞులవల్లనే వర్త
మానము విచారణ చేయగా అల్పదేవతలు ఈ స్థలమం
దు ఈలాగుంటే పితృపాదాశక్తులు అనుసరించడానికున్న
ఉండదానికున్న అర్హులు కారని తెలిసి వీరిరొక్కు అవతా
రము నివర్తి చేయవలెనని తలచినవారయి వా [నిల్వ]
రికి తగిన శిష్యు లత్తాలమందే చేయించి ఆ ప్రదేశమం
దు పితృపాదుగా అగ్రహారం నిర్మించినట్లయితే దేవతా
సాన్నిధ్యమున వేదపారాయణములు మొదలయినది ఉత్స
వాలకు అనుకూలంగా నడుచునని నిన్నము రసెనిశ్చయించు
కొని పుష్పగిరి క్షేత్రమందు ఉండే దేవతాదర్శనము చేసి
తత్ స్థలమందు ఆ సేవములయిన దానములు న్యుకాస్తి
తదనంతరమందు గోష్ఠింటికి వచ్చి అచట ఉండే అగ్రహార
కులకు మాకు అగ్రహారముగా పినాకినీ తీరమందు సర్వమాన్య

ముగా వృత్తులయొక్క రవి ఇస్సునాన్ని ములకనుక నెల్లూరు
అగ్రహారమున్ను పుష్పగిరి అగ్రహారము రెండు అనుభ
వించుచుని రెండు స్థలములందున్ను రాఘురస్థులుగా ఉండ
వలసినదని గ్రమ, ఉపరవగా ఈ బ్రాహ్మణులు మిక్కిలి సం
తోషముయి సులభంగా పినాకినీస్నానమున్ను దేవతా
దర్శనమున్ను సదాపుణ్యక్షేత్రంబుల తోటర ముఖా
మున్నదని అంగీకరించి రాయలవారితో ఈ దేవకార్యం
చేయుట వలెను ఆజ్ఞానుసారం అనువర్తి సర్వమాన్యముని చెప్పు
తోంగా కృష్ణదేవరాయలవారు అగ్రహారము నిర్మించి
శ్రీవైష్ణవ తరగాలతో సహా పాండిత్యము కలిగి యు
న్నారు ఈ ఘనులు బ్రాహ్మణులు గొట్టూరి లక్ష్మణరావు
పుష్పగిరి లక్ష్మీదేవరు రాఘవరముగా ఈ గ్రామం అనుభ
విస్తూ ఉండిరి. ఇందుకు దాఖలా [౧౫౭౮] లో ముందే
గొట్టూరు పుష్పగిరిలో ఉండే శాసనాలు—

౧. నెల్లూరు క్షేత్రవిశాలమి దేవాలయముకు లాంయర్
మయిన దక్షిణభాగం గోడమీద శాసనము—

౧ స్వస్తి(శ్రీ) విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక
వర్షంబులు ౧౪౪౦ ఈ బహుధాన్య సంవత్సర భాద్ర
శు ౧౨ ఆదివారం (గ) వ ను పుష్పగిరి స్థితా శేష విద్వ
న్మహాజనాలున్ను నెల్లూరి మున్ను దిశ రేఖ తమ మాయ

ముమ్మడి రెడ్డి యిచ్చిన శాసనం మాగాటూరు పన్నాలు
చందు పోలు మేర వత్సతు అయి ఉత్తరాన నిచిప్ప పొలు
మేర పాలె పొయుంబనం దుసతు మెవయు పెట్టిన పొలం
మేర మాన్యగ్రాం తదమల్ల తాలుపకు ఉత్తర పొలం పేరను
చేసు ఇ.! కొలుస్యా ఆచంద్ర ఆకృతి తాల్లో సెలగం తాలవ
ఉత్త గండ తాలు వలె గను మ శిలా మ తెన్ని ఆచంద్రార్క
స్థాయిగా అనుభవించు వారవు ఇందుకు ఎవరు తప్పినా
గంగ యందు వారి పోతు తాల పోగల వారు. వరం గ జవు వాళ్ళ
తాం చెల్లు యను ను___

౧. పుష్పగిరిలో వైద్యనాథస్వామి దేవాలయం ముందర
పాతి ఉండే రాయిమీద వ్రాసి యుండినదియునవు.

నెం(౫౮) స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన
శకవర్షంబులు ౧౪౬౨ అగునేటి శార్వరి సంవత్సర ఆశ్వ
యుజ శు ౧౫ లు శ్రీ మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ
వీరప్రతాప అచ్యుతదేవ మహారాయలు విజయనగర
మందు వజ్రసింహాసనారూఢులై పృథ్వీరాజ్యము చేయు
చుండగాను శ్రీమద్దక్షిణాది షట్కర్మనిరతులయిన పుష్ప
గిరి శ్రీ మహావిద్యాస్థానాలకు సన్నద్ధ చంద్రగిరి సోమవ
రపు యువ పుత్రుడు అచ్యుతదేవ మహారాయలవారి

దళవాయి తిమ్మరుసయ్యగారు ఇచ్చిన సర్వమాన్యపు
ధర్మశాసన క్రమమెట్లన్నను స్వస్తి శ్రీ అచ్యుతదేవ
మహారాయలు వారు సామ్రాజ్యం రాజ్యం పాలించిన ఘండి
కోట సీమలోని మిం పుష్పగిరి అగ్రహారమందు పూర్వ
న నడచిన ఘండికోట దుర్గాధిపతులు కొనేటి వెంగళ
దుర్గదనాయకుని వర్తన కల్లూర నానా వగల కెనేటి పేట
గొలుచున్న సీమ మిం పుష్పగిరి స్థలం భాస్కరక్షేత్రం పంచ
నదీసంగమం దక్షిణ వారణాశి విశేష స్థలం శ్రీ స్వామియి
శ్రీ అచ్యుతదేవ మహారాయలకు విన్నపం చేసి స్వామిఅనతిన
మహాస్వామి శ్రీ అచ్యుతదేవ మహారాయలకు పుణ్యముగా
నున్న మా తం. శ్రీ: పాలావి నరసయ్యగారికిన్ని మాతల్లి
కామమ్మ వద్ద వారికిన్ని పుణ్యం [illegible] మయుగాను
ఈ తద్గాంతి ధి పుణ్యకాలమందు విరూపాక్షేశ్వర
దేవుని సన్నిధిని తుంగభద్రా తీరమందు పుష్పగిరి అగ్రహా
రం అందులో ... గ్రామం గాను ఘండి
కోట దుర్గానకు శ్రీ ... అంతవరకున్న ఘండి
కోట స్థలమందు వసాశుద్ధి చేయించి సర్వమాన్యము
గాను పుష్పగిరి అగ్రహారం మహాజనాలకు త్రివాచకం
గాను ధార పోసి యిస్తిమి. ఈ ధర్మానకు యెవుండరు
దుర్గాధిపతులు కాంనికె కట్నాలు తప్పికొనిరా తమతల్లి

తం(డ్రి)ని కాశిలో వధియించినపాపాన పోవువారు గంగ
కశ్యప గోబ్రాహ్మలవధించినపాపాన బోవువారు
ఇట్టి వ్రాసిన ధర్మశాసనము॥

స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం, పర
దత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥ దానపాలనయో
ర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం, దానాత్స్వర్గమవాప్నోతి
పాలనాదచ్యుతం పదం॥ స్వదత్తాం పరదత్తాం పరదత్తాం
వా యోహరేత వసుంధరాం, షష్టిర్వర్ష సహస్రాణి
విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ శ్రీ శ్రీగిరి మల్లికార్జు
నాయ నమః॥ భవపాపత్రాణ శ్రీలయుజలు॥

గోటూరు మఖరా తీరు ఖాందాం పేటికు ఉత్తరం చెరు
వు కట్టుకింద నల్లగిడ్డయుని ఉత్తరాంత యీనాటి
శాసనము॥—

నెం[197] స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన
శకవర్షంబులు 1723 అగునేటి ఆనందనామసంవత్సర
చైత్ర శుద్ధ 1న మన్వాది పుణ్యకాలమందు గోటూరి
వెన్నరాయునికి పెరుగు బసివినాయుని కొడుకు భూమి
ఉదక ధారబోసి యిచ్చిన ధర్మశాసనం— పృష్టునిరి గోటూ
రుస్థిరా శేష ఉద్యస్వవారి ఖనాలు వ్రాసి పెరుగు బసివి
నాయుండు కొండపాలెం పోయి ఉరి మెద్దను దుంగ

తెలుగుపేరాను పోటిన్నాటి బచ్చెన నిమిత్తం నె త్రుపల్లి
అనిపెట్టిన మాన్యం కుంమిడు చేవిస్థలం పోలిగానవెలుచేసి
పోలిమేరకు పడమర పూర్వాపు దంపనిదు పుతురత్రిగాం
చేసి యిద్దము మహాజనాలు మాకు సర్వమాన్యముగా
పాలించితి గనుక ఈ చేసు ఇద్దము స్వామివెన్నతేసపులు
విశేషనైవేద్యానకు సర్వమాన్యముగాను ధారబోసి దండము
నమస్క్రిస్తిమి. పుష్పగిరి ఊరు మహాజనాలు సమ్మతి
నిచ్చి రెడ్డి కరణాల సమ్మతినిచ్చి తమ అన్నదమ్ముల సమ్మతి
నిచ్చి త్రివాచకంగాను ధారబోసి యిస్తిమి. ఈ ధారబోసి
ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను తమ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంగాను
స్వామిసేవ చెల్లింగల [illegible] వలసి ధారబోసి సమర్పించి యిచ్చిన
ధర్మశాసనము -

[Vol 59 B] ఈ రీతిన రెండు అగ్రహారాలు బ్రాహ్మణ్యాలు
అనుభవిస్తూవుండగా యీదేశం మ్లేచ్ఛాక్రాంతమైనపిక
నామఖ్యాసు దినదిన ప్రవర్ధమానం తురకె కదేకసు బంకు మొక
రు ఆయిన్నా ఆ బోడు తాను వచ్చి వారు నిర్మించిన
వని స్థలమ్ములను పిలిచి తొక్క తమ్ము శస్త్రము యిచ్చినది
అని అడుగగా వారి వారి తొలుత [illegible] జాగాలు చూ
పినందున యీ నేక నాంఖ్యా నునిశి మన సుంకు తానుతెరి
చేనుండు అశ్వము పంచకళ్యాణి బహు శుభలక్షణాలు

కలిగినదిన్ని ఆగాలరాత్రులోను తెన్నానాటం నుంచి తనకు
ఐశ్వర్యం వృద్ధి పొందుతూ ఉన్నది గనుక ఈ గాలరాత్రిని
స్నానము చేయించి సకలమైన భూషణములు అలంకరించి
కంఠమందు పుష్పాలతో మాలవేసి ధూపదీపములున్ను
ఇచ్చి పిదప పెట్టితే తెరుద్ర వెలుగు స్వాయి గాను అలు
స్వర్ణదేవ శ్రీ రుద్ర పవారు కల్పవతీనని నిశ్చయించి పెద్దల
యినవారికిన్ని ఈ అర్థము తెలియు పరమశ్రంధున వారలున్ను
ఈ తెలాగున ఉత్తమమైన అని చెప్పినందున ఆ దేవప్రకారం
చేసెను గనుక ఆ గుత్రం ఇప్పుడు ఉండే కదప పవారులా
బాధ్య మావటి వద్దనిలచి ఆ భూమిని ఆపూర్ణ పొసూనన్ను
కుది కాలితో నేల తొవ్వినందున బెంబడిగా పోయిన పెద్ద
మనుష్యులు మొదలయినవారు ఈస్థలం ప్రశస్తమయినది
క్షేత్ర దశనీ పవారు కల్పవృక్షమని చెప్పినందున ఈ నేకసాంఖ్యమున్నిన్ని
మనస్సు సమాధానం అయి ఈ భాగాననే పవారుకిష్టే
ఉత్తరోత్తరా అభివృద్ధి పొందును తనపై [శా॥ 60] లున్ను
శాశ్వతంగా ప్రఖ్యాతి పొందుతూ ఉండునని ఆ భాగాన
నే కట్టించి అయిదు సంవత్సరముల పరియంతం
సుంకం మొదలయినవి క్షేత్ర రీతుండ కాలు రయుంచా
పోయించి రాజ్యం ఏలుతూ ఉండి ఈ పృష్ఠగిరి అట
పరీక్షులకు కెండు గ్రామాలు ఇచ్చి దుకున దవవతను అని

దుష్టబుద్ధుల వల్ల బాధననుభవించుచుండిరి అగ్రహారం బుద్ధి
చేసి సరకారు వారిచే తీయగా అక్కడ దేవాలయం ఉన్న బిరుదు
లు పుష్పగిరి చేరిరి. ఉన్నవర్తకులు కడపషహరం లు కెండువుపే
అని అక్కడ వెలిసియున్న చేరిరి. నమస్తే హరి బుద్ధి తి.క సంవత్సరం
సర్వసృష్టి మట్టుకు కాపురముండిరి. అప్పుడు పుష్పగిరి
మట్టుకు నిరుపాధిగా అగ్రహారం సర్వమాన్యముగా బ్రా
హ్మణులకు నడుస్తూ ఉండెను.

తిరువాంత కడప నవాబు మరణంతో అబ్దుల
నబీఖాను రాజ్యానికి వచ్చెను మఖాను ఉత్తర
మయాచారి కడప సుభా నేస్తూ ఉండగా తన కత్తి
గురువు అయిన పీరు ఖాదాకు సదరు గ్రామం ఇనాం
నిచ్చెను. ఆ పీరు ఖాదా గ్రామములు అనుభవిస్తూ
ఉండి గ్రామానకు దక్షిణం అరఘు దిగువ భూమిని పూర్వం
గ్రామం ఉండి పాడు అయి ఉన్నదిస్తుంగా ఉండెను
అక్కడ తన పేరట పీరుఖాదాపేట అని పేటకట్టించి
కొందరు ఇష్టవర్తకులను ఖాంద్ర వాండ్లు సాలెవాండ్లు
మొదలయిన రయితులను పిలిపించి పేటబుద్ధి [illegible]
చేయించుకొని ఉండగా కొంత కాలము ఉండి వేము
పాడిగాండ్లు మొదలయిన ఇల్లర కొందరులు బాధసంబ
ంధము ఆ నిమిత్తము చేత ఆ పేటలో కంచె వేసి...

మల్లి కొండ కల్పించి బాసగతి కెం తసి ఖ్యండిని కొండలో
ఉంచి గౌరవం కాపాడు కుంటూ ఉండెను —

ఈ పేరు శ్రీ దాం దినవుతులలో నే గోత్రమానవులు దత్తోత్త
ప్రకృతి మయాలోని పత్రిగ్రేనే మంచిగా ఉండగా ఆ పేరు
తీయించి తల్లాపిల్లాపత్యం రే శ్రీ లక్ష్మీ దేవునిగా
వుం చేర్చించినాడు. సదరు బివాంగిరు దంకుని దినవుతులలో
నే వారి ఆహుక్త కార్యకర్త బాబింసావేంబు అనేకులుర
వాడు రియాంభివాంగిరు గౌరవమువిబింధనోయం వెయిక్షైత్రి
గా చేస్తూ ఉంటి గౌరవ నేత్రం నేల పయిరులు తాత్పా
త్రివృత్తున్నదని వయిను వృగాడింతు ఉన్న శాంగా తప్పించి
వాలు ఉన్న కొంటి గౌరవం చేర్చించినాడు.

ఈ పేరు బివాదం బివాంగిరు బివాందరకు దినసాక్షిసం
అయినప్పుడు బిప్పిత్తాయినది.

[Vol 61] ఆ ఖ్య లేపుకొనుక్యాను నిదినవుతులలో గాడింతి
త్రిరపకుకు దౌరతయిన బాకల వాంఛ్ఛ త్రయి దాంకుయిల్లు
కల్పించుకుని కొప్పురం ఉండిసందున బాకల వాంఛ్ఛపల్లెలు
ఒక ఊరు ఉండెను అభింగా బస్తే చేసి అగ్రహారం
చేతను తానను యుక్తమైన బిగొత్రి వల్లూరు తాలూకా
లాప్పురం యిలాంతా మధురా ఘాంల వారి పాలైన పిదతల
లాను కృష్ణసామి యోగంబులు కొప్పురం ఉండి నోయింతికరణం

పాళ్యరప్పని సత్తరు ఖాంగా శ్రోత్రియం నిన్నంగు పరచి యిస్తి
గ్రామం ఇస్సి చేసి రయితులను కండిరాచి సాగుబడి చేసుకొని
కి వారిశానకు పైకం చెల్లించి మిగిలినందులో మీరు యిస్తూ జీవనం
చేసుకుంటున్నాము అని ఇవారు దినవయులునుంచి అనుసరించుకొని
వర్తమాన చేస్తూ ఉండగా ప్రమోదూత నామ సంవత్సరం లో సదరు
కరణం తెల్లమూర్తిడు తెలిని సంవత్సరం ౧కి ఇరవై వరహాలు
నిర్ణయు పరిచియియియగా పాయకార్యంటం దా సాగుబడి చేయి
తెలిని దివాణానకు నీమకం అయినదూంకలు యిచ్చి మిగిలిన
అయినవసు శ్రోత్రియదారుడు అనుభవిస్తూ ఉండెను.
వికారి సంవత్సరం ఇవాందరు వారి తవాయిలో గ్రామం సాగు
బడి తాక సంస్థాఘరంకి అయినంతున ఉగాది ప్రయినది.
[Eng 6(13] పిమ్మట శ్రోత్రియదారుడు రూకలు సరకారుకు
చెల్లించలేక పాయినందున గ్రామము స్వాధీ సాగుబడి చేయించు
తుని తెలిసిన దినయులు వచ్చిన మట్టుకు అయినవసు . . . .
కుంటూ ఉండెను. తదనంతరమందు మొగలాయి ఇరియవ్వ#
న దుర్మతి నామ సంవత్సరములో అప్రపాలకుడు తిరిగి వచ్చి
ఇప్పుడు గ్రామం తమేమయినా సులువు చేసి యిస్తి బసిం
చేసి రూకలు చెల్లిస్తున్నాము అని అడిగెను గనుక ఆ వేళకు
ఆ గ్రామం వల్ల సం॥ ౧కి యెనిమిది పది వరహాలు వంతున
దొరుకుతూ ఉండెను గనుక అప్పుడు — సిద్ధార్థి సం౧ర

రవుద్రి సం॥ ౧౭, దుర్మతి సం॥ ౧౮, దుందుభి సం॥ ౧౯
రుధిరోద్గారి ౨౦, ఈ ప్రకారం వ్రాసి యున్నందున వేంక
టేశపురమనే గ్రామం కట్టించి రయితులు కుదిరించి బా
దిన్న కాలువన్నా తొవ్వించి బస్తీ వేసెను గనుక కుంపిణీ
వారున్ను సం ౧౮ తి ౧౮॥౧౮ ప్రకారం జారీ చేసినందున శ్రో
త్రియదారుడు అనుభవిస్తున్నాడు వీరి గ్రామస్థులు
వ్రాసి యున్న దానపత్రము మొదలయినవి బలవంతరావు
గ వాం॰ శ్రమములో పోగొట్టుకున్నారు. [Vol 62] ఈ
శ్రోత్రియం కైఫియత్తు వివరముగా అగ్రహారం శ్రోత్రి
త్రియం వగైరాలో అలాయిదా వ్రాసినాము. తరువాత
వాంతిము ఖానుడు కొన్ని దినములు రాజ్యము యేలి
నాడు ________

వికారి సంవత్సరములో బహాదరువారి స్వాధీనం దేశం
అయి సౌమ్య సంవత్సరం వరకు రాజ్యం యేలినారు —
సాధారణ సంవత్సరములో దేశం మొగలాయివారి
స్వాధీనం అయి బనగానపల్లె అసదల్లిఖానుడు వందా
లాలా వారు సిద్ధార్థి సం॥ వరకు రాజ్యము యేలినారు —
రవుద్రి సంవత్సరం ఆది కుంపిణీ బస్తీ అయినది —

— ఈ గ్రామాన వున్న దేవాలయములు —

౧ భైరవస్వామి దేవాలయం కొండ స్థితివడుస్తున్నది.

110

౧. ఈ దేవాలయం వద్దనే మల్లేశ్వరుని దేవాలయం
కెం. వెం. స్థితి నడుస్తున్నది—

౧ ఇందుకి దక్షిణాన గాలియందు శిలాశాసనాలు కలవు
తొలి ౧౦౫౦ శతమునకు శివమునకు దేవళంకట్టు
శాసనం దేవళం పశ్చిమాన వారని ఉన్నది—

౧ ఈ గాలిమానికి అగ్నేయమందు వీరభద్రుని దేవా
లయమును బంగరు సిద్ధపతి కొడుకు మయూరమయి
కట్టించిన ఆ దేవళం మీదని వ్రాసినది గాని శాసనం లేదు
లేదు. కెం. వెం. స్థితి నడుస్తున్నది.

[523] ౧. రుఘురాం పేరు ఖాదాం పేటలో వంశము వంతరా
అను డు ఉన్నాడు గాని దేవాలయం పూర్వం ఉండి
బాత్రిగా పాడు అయినది. ఆ రాజ్యసమానా కొంత
కు బాంధవులకు వేసినారు.

౫. చెరువులు కాలువలు—

౧. మల్లి దేవరాయల చెరువు దురస్తు.

౧. రెండవ రాయని ఆ దేవా ముక్కోటిని గండి దశవం
ధం కు సంభవించే—

౧. మల్లి దేవరాయని వద్ద రెండు కొట్లు యాదెపక్కు
కదిలిగా కొట్టించిన కుంట రస్తు.

3

ఊరు కాల్వలు:——

౧. మలిశివరాంతు నిచెరువు లొ కింది కాలువ—

౧. పుంతల కాలువ—

౧. పల్లపుకాలువ దశబంధం అనుభవించెడి.

3 [౫౦౭ 63] ౧ ఈ గ్రామమునను పండెడి ధాన్యముల వగైరా౧

౧ వడ్లు ౧ జొన్నలు ౧ అలసందలు ౧ శెనగలు.

౧ రాగులు ౧ సామలు ౧ ఆముదాలు

౧ కొర్రలు ౧ నీలి ౧ ఉలవలు

౧ ఆరికెలు ౧ పెసలు ౧ సజ్జలు

ఈ గ్రామమందు కొంత్రపాండ్లు మునుపు సీరుబాడా

పైటి లగ్ అయిని వుండి మగ్గాల వాండ్లు ఉన్నారు వారు

నేసే వలువలు. తెల్లవి — నిడివి మూర౧౦ — వెడ

ల్పు ౧౫. ౩ జోడి వెయింతు రూపాయలు —

[౫౦౭ 63 B] ఈ గ్రామమందు చుట్టు దిక్కుల ఉండే గ్రామములు —

౧. తూర్పు పరుపు ... ముకరాలు దుగ్గనపల్లె

౧ ఉత్తరపు వుండు ... తూర్పు ... పరుపు ...

౧ దక్షిణం పరుపు ... ఆంబవరము —

౧ నిర్రుతి భాగమందు కామలాపురం ... లోగా

మధురా నీలాపురము —

౧ పడమటి సరరు తాలూకా వల్లూరు శ్రీ రఘునాయకుల గార
౧ వారి దువ్వములన పరుశు భూమిన సదరు తాలూకా
కెంపన్నలూరు.
౧ ఉత్తరం పరుశు భూమిన . . . — తా॥ వెన్నూరు.
౧ తూర్పు ఈశాన్యం పరుశు భూమిన సదరు తాలూకా ఖులుపురం
అగ్రహారము -

ఇతాలాఖు ౩౧ మాం పేం మార్కి స్తాం ౧౮౧౧
యుసతి మతసద్ది. నా కాయురకావు ముత్యపు గారాప్త
యులాకే కర్ణులు కాలన్ శ్రీ వెంకం ఖి.

— End — -

[Fol. 64]

యిం కయిపీటు యాంకవరము లు తెలియదు
పత్రియు సుస్వాస్థ్యం వారలకు తాని యిం
మాపు ఆతులు ఖచ్చితం విఘాతం బడి వుతున్నది.
ఇట్లు . . . . . సుబ్బయ్యగారు -
౧౮౧౪ సం॥ సప్టెంబరు నెల ౨౮ తారీఖు —

Restored by K. Venkatasubbaiah
17. 7. 1964